

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

Lp .	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi/ Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko projektodawcy
1.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Zgodność z art. 62 ust. 2 Konstytucji	Rzecznik Praw Obywatelskich w przeszłości wskazywał na konieczność wprowadzenia zmian prawnych służących pełnej realizacji art. 29 pkt a Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, zgodnie z którym strony Konwencji zobowiązują się „zapewnić osobom niepełnosprawnym możliwość pełnego i efektywnego uczestnictwa w życiu publicznym i politycznym, na równych zasadach z innymi obywatelami, bezpośrednio lub przez dowolnie wybranych przedstawicieli, włączając w to prawo i możliwość korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego”. W tym zakresie RPO rekomendował m.in. przedstawienie, zgodnie z art. 235 ust. 1 Konstytucji RP, projektu zmiany art. 62 ust. 2 Konstytucji RP w celu zniesienia pozbawienia czynnych praw wyborczych osób ubezwłasnowolnionych na poziomie przepisów Konstytucji RP oraz dokonanie zmian w przepisach Kodeksu wyborczego w celu przyznania tych praw w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego oraz udziału w referendum ²⁵ . Zob. wystąpienie RPO do Marszałka Senatu z 8 listopada 2021 r., https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2021-	Wyjaśnienia do uwagi Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>11/Do_Marszalka_Senatu_8.11.2021.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r.].</p> <p>Powołany wyżej art. 62 ust. 2 Konstytucji RP stanowi, że „Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych”. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że „[w]obec kategoriycznego sformułowania użytego w art. 62 ust. 2 należy stwierdzić, że ustawa nie może upoważnić osób wymienionych w ust. 2 do udziału w wyborach i referendach wymienionych w tym przepisie” (W. Sokolewicz, K. Wojtyczek [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd. II, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, art. 62).</p> <p>Terminy, jakimi posługuje się ustrojodawca, w tym pojęcie ubezwłasnowolnienia, powinny być interpretowane z uwzględnieniem wykładni autonomicznej, tj. na podstawie Konstytucji, z uwzględnieniem kontekstu występowania danego pojęcia oraz systemu konstytucyjnych wartości, którym określona instytucja ma służyć (J. Trzciński, Znaczenie autonomicznej wykładni konstytucji na przykładzie orzecznictwa sądów administracyjnych, [w:] M. Smolak (red.), Wykładnia konstytucji. Aktualne problemy i tendencje, Warszawa 2016, s. 57). W szczególności</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>znaczenie terminów ustawowych nie może przesądzać o rozumieniu terminów konstytucyjnych. Wręcz przeciwnie, to normy konstytucyjne winny wyznaczać sposób i kierunek wykładni przepisów innych ustaw (wyrok TK z 27 kwietnia 2005 r., sygn. akt P 1/05).</p> <p>Warto przytoczyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 marca 2007 r., sygn. akt K 28/05, odnosząc się do kwestii rozumienia pojęcia ubezwłasnowolnienie, wskazał, że instytucja ubezwłasnowolnienia ma „charakter częściowy i w dużej mierze nawiązuje do istniejących już w momencie uchwalania konstytucji, dobrze ugruntowanych rozwiązań cywilnoprawnych. Przejawia się na dwóch głównych płaszczyznach. Po pierwsze, ubezwłasnowolnienie i wiążące się z nim ograniczenie praw publicznych wywiera istotne skutki w sferze konstytucyjnych praw politycznych osób ubezwłasnowolnionych. (...) Odebranie osobom ubezwłasnowolnionym wskazanych praw politycznych wynika z założenia, że osoby, które z powodu choroby umysłowej, upośledzenia lub innych zaburzeń psychicznych nie mogą samodzielnie i racjonalnie kierować swoim własnym postępowaniem i decydować o swoich osobistych sprawach (...), nie powinny również mieć wpływu na rozstrzyganie spraw publicznych dotyczących dobra wspólnego, na kierowanie sprawami państwa i wspólnot samorządowych. (...) Po drugie, osoby ubezwłasnowolnione powinny być zasadniczo</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>traktowane jako osoby niepełnosprawne, którym należy się pomoc w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69 Konstytucji)”.</p> <p>Jednocześnie nie wolno pominąć okoliczności, że interpretacja art. 62 ust. 2 Konstytucji, posługującego się pojęciem „ubezwłasnowolnienie”, powinna uwzględniać przepisy Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz założenia aksjologiczne, na których opiera się ta konwencja. Interpretacja Konstytucji nie może bowiem abstrahować od kontekstu międzynarodowego, w jakim funkcjonują poszczególne instytucje prawne. Wymaga tego art. 9 Konstytucji, zgodnie z którym powinnością władz publicznych jest respektowanie wiążącego Polskę prawa międzynarodowego. Oznacza to, że wykładnia pojęć konstytucyjnych, jak również sposób wdrożenia regulacji konstytucyjnych do systemu prawnego, nie może prowadzić do skutków, które nie dałyby się pogodzić z wiążącymi Polskę aktami prawa międzynarodowego, zwłaszcza ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Ma to miejsce przede wszystkim wówczas, gdy chodzi o przepisy konstytucyjne wprowadzające ograniczenia w korzystaniu z wolności lub praw obywatelskich – a takim przepisem jest art. 62 ust. 2 Konstytucji. Nie można w związku z tym wykluczyć, że instytucja przewidziana w Konstytucji (w tym przypadku</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>ubezwłasnowolnienie) będzie – z powyższych przyczyn – literalnie nieznana ustawodawstwu zwykłemu, natomiast jej funkcję będą pełnić przepisy posługujące się innymi pojęciami (w tym przypadku chodzi o wspierane podejmowanie decyzji). Dlatego też opiniowany projekt ustawy nie powinien być uznany za naruszający art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie z tego powodu, że uchyla na poziomie ustawowym instytucję ubezwłasnowolnienia i zastępuje ją instrumentami wspieranego podejmowania decyzji. Intencją projektodawcy jest bowiem istotne podniesienie standardu ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, wzmocnienie ochrony godności tych osób i wdrożenie do polskiego prawa postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.</p> <p>Należy dodać, że art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący ustawodawcy zwykłemu utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji²⁶. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168. Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłemu utrzymanie omawianej</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści.</p> <p>Niezależnie jednak od powyższego wprowadzenie zmian na poziomie ustawodawstwa zwykłego nie doprowadzi do uchylecia normy, o której stanowi art. 62 ust. 2 Konstytucji RP, natomiast spowoduje konieczność dokonania złożonej wykładni konstytucyjnego pojęcia ubezwłasnowolnienia. W tym kontekście celowe wydaje się odpowiednie ukształtowanie wprowadzanych rozwiązań w projektowanej ustawie wychodzących naprzeciw ewentualnym wątpliwościom interpretacyjnym²⁷. Także w tym kontekście za punkt odniesienia uczynić można analizę powołaną przeze mnie w przytoczonym już wyżej wystąpieniu do Marszałka Senatu z 8 listopada 2021 r. Poza tym zasadne jest, aby pracom nad opiniowanym projektem ustawy towarzyszyły równoległe prace nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Tylko bowiem w taki sposób będzie możliwe zrealizowanie intencji projektodawcy zakładającej całkowite wyeliminowanie instytucji ubezwłasnowolnienia z polskiego porządku prawnego.</p>	
2.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Uwaga ogólna	<p>Dostosowanie nowej siatki pojęciowej do dotychczasowych regulacji</p> <p>Projektowana zmiana nie zawiera wszystkich niezbędnych przepisów dostosowujących nową</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>nomenklaturę do dotychczasowych regulacji. Projektodawca pozostawia w systemie prawa przepisy, które wciąż odwołują się do instytucji ubezwłasnowolnienia. Dla przykładu, w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty pozostało 12 niezastąpionych nowo przyjętą nomenklaturą projektu ustawy odniesień do instytucji ubezwłasnowolnienia.</p> <p>Zgodnie natomiast z przepisem art. 65 ust. 2 ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o pełnoletniej osobie, która nie ma zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, należy przez to rozumieć osobę korzystającą z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji. Zauważyć jednak należy, że obowiązujące przepisy dotyczące spraw o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką (art. 5981–59814 Kpc), posługują się powyższym pojęciem „osoba pozostająca pod opieką”. W praktyce mogą wystąpić wątpliwości, jak po zmianie przepisów projektowaną ustawą rozumieć określenie „osobą pozostającą pod opieką”. Z pewnością nie każda osoba pełnoletnia, która na gruncie obecnych przepisów nie ma zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, pozostaje pod opieką. Wynika to choćby z sygnalizowanego przez Rzecznika od wielu lat problemu braku kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna</p>	<p>instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie.</p> <p>Brak zasadności zmiany art. 65 poprzez wskazanie, jak należało będzie rozumieć po zmianie przepisów sformułowanie „osoba pozostająca pod opieką”, z uwagi na fakt, że projektodawca nie likwiduje instytucji opieki. Nadal będzie funkcjonowała opieka dla małoletnich.</p>
--	--	--	---	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			prawnego; problemu, z którym – co należy podkreślić - zmagają się przede wszystkim sądy opiekuńcze. Dlatego poddaję pod rozwagę uzupełnienie projektowanego art. 65 o wskazanie, jak należało będzie rozumieć po zmianie przepisów sformułowanie „osoba pozostająca pod opieką”.	
3.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Potrzeba zapewnienia szkoleń dot. wspieranego podejmowania decyzji	<p>Przedstawione w projekcie rozwiązania wymagają przeszkolenia zarówno samych zainteresowanych uzyskaniem wsparcia, jak i wszystkich istotnych grup zawodowych przy korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Jednym z kluczowych działań zaplanowanych w Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 jest szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości z zakresu praw osób z niepełnosprawnościami oraz kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami. Szkolenia z zakresu praw osób z niepełnosprawnościami oraz kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami dla sędziów, prokuratorów, aplikantów, asystentów sędziów i prokuratorów, referendarzy, urzędników sądów i prokuratur, a także notariuszy, stanowią kluczowy element reformy wsparcia osób z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych. Zapewni to realizację obowiązku respektowania zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami, zarówno w odniesieniu do wykonywanych przez nie czynności prawnych, jak i aspektu dotyczącego statusu prawnego²⁹. Komentarz ogólny nr 1, pkt 35.</p>	<p>Uwaga wyjaśniona</p> <p>Projektodawca zdaje sobie sprawę z konieczności przeszkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości po przyjęciu nowych rozwiązań ustawowych. Przepisy ustawy nie mogą jednak zawierać dyspozycji dla Ministra Sprawiedliwości do opracowania programu szkoleń dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie z art. 82a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 334): sędzia jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe. Ponadto z § 3 wynika, że sędzia jest obowiązany uczestniczyć, w miarę możliwości corocznie, w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym organizowanym przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub innych formach doskonalenia zawodowego, w celu uzupełnienia specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych. Podobne regulacje odnoszą się do asesorów (art.106zf).</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>Obowiązek szkolenia sformułowany w ustawie w taki sposób wydaje się wystarczający. Po uchwaleniu przepisów ustawy projektodawca zawiadomi Dyrektora KSSIP o konieczności zorganizowania szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 2 Ustawy o Krajowej szkole sądownictwa i prokuratury zadaniami Krajowej Szkoły są m.in.: szkolenie i doskonalenie zawodowe sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury w celu uzupełnienia ich specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych; szkolenie i doskonalenie zawodowe referendarzy sądowych, asystentów sędziów, asystentów prokuratorów, kuratorów zawodowych oraz urzędników sądów i prokuratury w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych.</p>
4.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Wprowadzenie alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji oraz działania wspierające ich upowszechnienie	Jednym z kluczowych działań zaplanowany w Strategii na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 jest wprowadzenie do systemu prawnego regulacji dotyczących alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji oraz działania wspierające ich upowszechnienie. Działanie to zakłada wprowadzenie do systemu prawnego regulacji dotyczących alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji (AAC) oraz przepisów zapewniających możliwość	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Materia opisana przez zgłaszającego uwagę pozostaje w całości poza zakresem właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości. Rozwiązania przewidziane w projekcie przewidują pomoc osobom o złożonych potrzebach w komunikowaniu się. W takim przypadku wysłuchanie tych osób przeprowadza się</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>efektywnego porozumiewania się za ich pomocą w kontaktach z podmiotami publicznymi. Wdrożenie możliwości wykorzystywania AAC w instytucjach publicznych wymaga zwiększenia świadomości urzędników i pracowników instytucji w zakresie potrzeb użytkowników AAC oraz rodzajów i sposobów wykorzystania AAC, w tym m.in. przez szkolenia i propagowanie dobrych praktyk. Wskazane działanie miało zostać zrealizowane do końca 2023 r., jednak pomimo tego terminu odpowiednie rozwiązania nie zostały wdrożone.</p> <p>Brak dostępności informacji, komunikacji i usług może bowiem stanowić w praktyce przeszkodę w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przez niektóre osoby z niepełnosprawnościami. Państwa Strony są zobowiązane do dokonania przeglądu obowiązujących przepisów prawa oraz praktyk w celu zapewnienia, że zdolność do czynności prawnych oraz prawo do dostępności są realizowane³⁰. Jak podkreślił Komitet ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, sposób komunikowania się danej osoby nie może stanowić przeszkody w uzyskaniu wsparcia w zakresie procesu decyzyjnego, nawet jeżeli jest to komunikacja niekonwencjonalna lub też zrozumiała jedynie dla niewielu osób³¹. Z tych względów projektowane działania powinny również uwzględniać konieczność wprowadzenia regulacji prawnych dotyczących alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji oraz</p>	<p>przy uwzględnieniu tych potrzeb (art. 605(5) k.p.c.).</p>
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			działań wspierających ich upowszechnienie.	
5.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Uwaga ogólna	<p>Nie negując idei zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia całkowitego i częściowego uważamy, że zmiany wskazane w projekcie należy umieścić we właściwych rozdziałach kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania cywilnego i kodeksu rodzinnego, bez tworzenia odrębnej ustawy traktującej o wyżej wskazanym przedmiocie.</p> <p>Umieszczenie zmian we właściwych kodeksach spowoduje, że zmiany będą komplementarne, a ponadto łatwiej będzie je odnaleźć, co spowoduje, że we wszystkich sytuacjach, które obecnie traktują o ubezwłasnowolnieniu, będziemy ściągać do przepisów kodeksu cywilnego, czy innych właściwych kodeksów – nie będziemy mieli do czynienia z chaosem.</p> <p>Dla przykładu: umowa asysty prawnej powinna znaleźć się w kodeksie cywilnym w księdze trzeciej tytule XXI, jako szczególny rodzaj umowy zlecenia.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Z uwagi na duży stopień szczegółowości projektowanych rozwiązań oraz ich charakter, nie stanowią one materii <i>stricte</i> cywilnoprawnej i jako takie nie powinny być umiejscowione w Kodeksie cywilnym. Wskazać należy, że w kodeksie zawarto zakotwiczenie instytucji z zakresu wspieranego podejmowania decyzji, w takim zakresie w jakim stanowią one element prawa cywilnego. Doszczegółowienie tych przepisów umiejscowiono w ustawie odrębnej, dedykowanej nowemu, systemowemu rozwiązaniu. Powyższe, wbrew twierdzeniom zgłaszającego uwagę systematyzuje regulację. Ponadto system wspieranego podejmowania decyzji może ewaluować poprzez dodanie kolejnych instytucji o charakterze bardziej wspierającym, zaś nowelizacja ustawy jest prostsza i szybsza legislacyjnie niż kodeksu.</p> <p>Odrębna ustawa jest także kompromisem między dbaniem o system prawa a oczekiwaniami przedstawicieli strony społecznej uczestniczącej w pracach <i>Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w</i></p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji ¹ (dalej jako: „Zespół”). Decyzja o przeniesieniu projektowanych przepisów do jednej ustawy zapadła na skutek uwzględnienia uwag wewnątrzresortowych. Zawarcie wszystkich projektowanych przepisów dotyczących zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji w jednym, odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej, poświęconym osobom wymagającym takiego wsparcia ma na celu całościowe uregulowanie wybranego obszaru stosunków społecznych.
6.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego	Uwaga ogólna	Potrzeba uregulowania kwestii związanej z przekazywaniem informacji przez sąd prowadzący postępowanie o zmianie kuratora reprezentującego lub kuratora wspierającego oraz ustanowieniu doradcy tymczasowego do podmiotu, w którym przebywa osoba wymagająca wsparcia. Uzyskanie stosownej informacji dotyczy również zmiany zakresu obowiązków i uprawnień nałożonych przez Sąd dla kuratora. Potrzeba powyższych regulacji wynika z tego, że w dotychczasowej praktyce Zakład Opiekuńczo- Leczniczy, w którym przebywa osoba wobec której toczyło się postępowanie o ubezwłasnowolnienie lub częściowe ubezwłasnowolnienie, nie był na bieżąco informowany o zmianach normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji z dnia 3 lipca 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 650).	Uwaga uwzględniona Dodano do projektu art. 605(12) k.p.c. o treści: <i>Odpis prawomocnego postanowienia w przedmiocie kurateli reprezentującej sąd przesyła do podmiotu, w którym przebywa osoba wspierana.</i>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			postępowaniu oraz o wyznaczeniu opiekuna prawnego/ kuratora.	
6.	Sąd Najwyższy	Art. 2	Trafnie podkreśla się potrzebę uwzględnienia preferencji, poglądów i życzeń osoby potrzebującej wsparcia – to właściwe uwzględnienie wymagań wynikających ze standardów międzynarodowych.	Uwaga pozytywna
7.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 2	<p>Określenie „najlepszych interesów” osoby z niepełnosprawnością</p> <p>W świetle art. 2 projektowanej ustawy, w sprawach dotyczących osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia albo osoby wspieranej należy kierować się jej preferencjami i poglądami, a zwłaszcza uwzględniać uprzednio wyrażane przez nią życzenia, a w razie niemożności ich ustalenia – kierować się jej najlepiej pojętym interesem.</p> <p>Jedną z cech zastępczego podejmowania decyzji jest to, że każda decyzja podejmowana przez osobę upoważnioną do zastępczego podejmowania decyzji opiera się na określonych przekonaniach dotyczących „najlepszych interesów” zainteresowanego. Jak podkreśla Komitet ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, chociaż mechanizmy wspieranego podejmowania decyzji mogą mieć różną formę to jednak wszystkie formy wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych (w tym także bardziej intensywne) muszą zostać zdefiniowane na podstawie rzeczywistej woli i preferencji zainteresowanej osoby, a nie na subiektywnym przekonaniu</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Projekt uległ zmianie, w szczególności w zakresie art. 1-2.</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>dotyczącym jej najlepszych interesów, a sposób komunikowania się danej osoby nie może stanowić przeszkody w uzyskaniu wsparcia w zakresie procesu decyzyjnego, nawet jeżeli jest to komunikacja niekonwencjonalna lub też zrozumiała jedynie dla niewielu osób⁷. Komentarz ogólny nr 1, pkt 25.</p> <p>W przypadku, gdy po podjęciu istotnych wysiłków, nie można określić woli oraz preferencji jednostki, określenie „najlepszych interesów” musi zostać zastąpione przez „możliwie najlepszą interpretację woli i preferencji”. W ten sposób respektowane będą prawa, wola i preferencje jednostki zgodnie z przepisami artykułu 12 ust. 4 Konwencji. Zasada dotycząca „najlepszych interesów” wydaje się więc nie stanowić zabezpieczenia, które zgodnie z artykułem 12 odnosi się do osób dorosłych.</p>	
8.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 4 ust. 1	<p>Proponujemy następujące brzmienie przepisu: Przez umowę asysty prawnej asystent prawny zobowiązuje się do udzielenia osobie potrzebującej wsparcia, zlecającej asystę faktycznego wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu jej własnych spraw określonych w umowie.</p> <p>Zmiana wynika, z dostosowania do słowniczka pojęć. Osoba wspierana ma już zawartą umowę asysty prawnej, kuratora wspierającego, kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Przez zawarciem takiej umowy dana osoba jest jeszcze osobą</p>	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			potrzebującą wsparcia.	
9.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 4 ust. 2	<p>Jak należy rozumieć pojęcie „czynna obecność”?</p> <p>Pojęcie to nie ma właściwej definicji w ustawodawstwie, więc należy albo wskazać co znaczy „czynna obecność” albo użyć słowa „obecność”, które nie budzi wątpliwości.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Doprecyzowanie „czynnej” obecności miało na celu podkreślenie, że asystent ma prawo nie tylko być fizycznie obecny przy podejmowaniu czynności przez osobę wspieraną, ale może także uczestniczyć przy tej czynności, np. zadawać pytania, wyjaśniać na bieżąco treść oświadczeń. Precyzyjna definicja obecności czynnej będzie zależała od okoliczności podejmowania czynności przez asystenta, stąd brak jest podstaw do jej ustawowego wprowadzenia.</p>
10.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 5	Artykuł ten stanowi kolejny argument, aby przepisy dotyczące umowy asysty prawnej przenieść do kodeksu cywilnego, do miejsca wskazanego w uwadze nr 1.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Umowa asysty prawnej nie została umiejscowiona w Kodeksie cywilnym z uwagi na fakt, że nie jest ona umową wzorcową, a podtypem umowy zlecenia, skierowaną do określonej grupy potencjalnie zainteresowanych jej zawarciem.</p>
11.	Sąd Najwyższy	4-10	Budzi wątpliwości potrzeba regulacji umowy o asystę prawną i to w takiej formie, w jakiej zostało to dokonane. Regulacja jest bowiem zdawkowa i bez problemu przy wykorzystaniu innych, dostępnych instrumentów prawnych zainteresowany może osiągnąć praktycznie tożsamy skutek. Wydaje się, że wskutek nowelizacji zostaje wprowadzona do systemu	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji², natomiast umowę asysty prawnej</p>

² Zarządzenie Nr 243 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji z dnia 3 lipca 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 650).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>asystę), choć właśnie bardzo ograniczony zakres regulacji prawnej powoduje, że niewiele się ona różni od dopuszczalnych do zawarcia także aktualnie umów nienazwanych podobnych do umowy zlecenia. Co więcej, nie do końca jest jasne z przygotowanej regulacji, na ile osoba zawierająca taką umowę ma mieć zachowane rozeznanie co do skutków swojego działania. Z jednej bowiem strony w projekcie mowa o tym, że asystent prawny ma udzielać „faktycznego wsparcia”. Z drugiej jednak strony wymienia się, że zakres umowy obejmuje m. in. wyjaśnienie znaczenia czynności prawnej i skutków złożenia oświadczenia woli, co nie ma już charakteru faktycznej pomocy.</p> <p>Reasumując, ten element proponowanej regulacji wydaje się zbędny, stanowiący <i>superfluum</i> wobec istniejących obecnie możliwości, a do tego wprowadzający niejasność.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Usunięcie art. 4-10.</p>	<p>wprowadzono na skutek postulatu przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Regulacja ma na celu poszanowanie autonomii woli jednostki. Umowa ta odpowiada zatem na oczekiwania środowiska osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów.</p>
12.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Umowa asysty prawnej	<p>Asystent prawny</p> <p>Pewne wątpliwości budzi zakres regulacji dotyczących asysty prawnej i nowego, pozakodeksowego typu umowy nazwanej, jaką niewątpliwie jest umowa asysty prawnej. Analogicznie jak umowa zlecenia, do której szczegółowych przepisów odsyła projektodawca (stosowanych odpowiednio – art. 5 projektu</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach Zespołu na prośbę przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>ustawy), opiera się ona na zasadzie swobody umów, w tym nieograniczonej swobody w wyborze strony przyjmującej zlecenie od osoby wspieranej, nazwanej tu asystentem prawnym. W konsekwencji, każdy, bez względu na kwalifikacje osobiste, może przyjąć zobowiązanie do udzielenia osobie wspieranej faktycznego wsparcia. W odróżnieniu zatem od pozostałych, przewidzianych w projektowanym akcie instrumentów wspieranego podejmowania decyzji, od osoby przyjmującej zlecenie (asystenta prawnego), projektodawca nie wymaga kwalifikacji szczególnych, takich jak w przypadku kuratora reprezentującego i kuratora wpierającego (art. 13 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 projektu ustawy), czy pełnomocnika rejestrowanego (art. 109¹¹ § 1 i 2 projektu ustawy).</p> <p>Budzi to obawę, czy instytucja asystenta prawnego w sposób należyty gwarantuje ochronę interesów osoby wspieranej, nawet jeśli celem jest tylko udzielenie faktycznego wsparcia. Być może należałoby rozważyć wprowadzenie choćby minimum wymogów w zakresie kwalifikacji osobistych oraz wymóg niekaralności także dla asystenta prawnego. Jest to tyle istotne, że asystent prawny, choć nie jest stroną czynności prawnych podejmowanych przez osobę wspieraną, to jednak jest przy nich obecny (czynnie – jak ujął to projektodawca), wyjaśnia i wspiera taką osobę. W konsekwencji od jego należytej staranności będzie</p>	<p>mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie.</p> <p>Ustawa określa minimalne wymogi jakie musi spełniać asystent prawny (zgodnie z art. 3 pkt. 4 jest to pełnoletność i niekorzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji).</p> <p>Należy jednocześnie podkreślić, że instrument wsparcia w postaci umowy asysty ma charakter wyłącznie dobrowolny, zaś wybór osoby asystenta należy wyłącznie do osoby wspieranej i opiera się na zaufaniu. Stąd odstąpiono od sztywnego regulowania wymogów stawianych asystentowi.</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zależać rzeczywista pomoc udzielana osobie wspieranej. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na propozycje rozwiązań powstałych w ramach projektu „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”¹⁵ , 15 Projekt „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”, Numer projektu: POWR.02.06.00-00-0064/19, więcej informacji pod adresem: https://wlaczeniespoleczne.pl/idi-fgi-warsztaty/asysta-prawna-2 [dostęp z dnia 8 stycznia 2025 r.]. gdzie zaproponowano kryteria, które musi spełniać asystent prawny. W projekcie przepisów dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych¹⁶</p> <p>Projekt dostępny pod adresem: https://wlaczeniespoleczne.pl/uploads/23wpd0/przepisy/Projekt%20przepis%C3%B3w%20dotycz%C4%85cych%20wsparcia%20os%C3%B3b%20niepe%C5%82nosprawno%C5%9Bciami.docx [dostęp z 8 stycznia 2025]. wskazano, że asystentem prawnym nie może zostać osoba: która została prawomocnie pozbawiona władzy rodzicielskiej; która została prawomocnie skazana za przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu, wolności, mieniu, wiarygodności dokumentów, wolności seksualnej lub obyczajności albo za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby lub za przestępstwo karnoskarbowe; wobec</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>której prawomocnie orzeczono zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub obowiązek powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu; wykonująca inne usługi na rzecz użytkownika asysty prawnej, w tym osoba wykonująca usługi opiekuńcze, pielęgniarские lub asystencji osobistej. Z perspektywy Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami kluczowe jest ostatnie z wymienionych powyżej kryteriów. Chodzi o odróżnienie asysty prawnej, polegającej na wsparciu w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, od asystenta osobistego, który wspiera osobę z niepełnosprawnością w czynnościach dnia codziennego. Wprowadzenie podobnego rozwiązania zarówno w przypadku asystentów prawnych, jak również kuratorów oraz pełnomocnika rejestrowanego wydaje się zatem słusznym działaniem. Pozwoli to na wyraźne postawienie granicy pomiędzy czynnościami dnia codziennego oraz wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych.</p> <p>Ponadto zauważyć należy, że z uwagi na specyfikę czynności prawnej, w której asystent pomaga osobie wspieranej, może mieć on dostęp do danych osobowych, w tym danych sensytywnych</p>	<p>Uwaga w tym zakresie uwzględniona poprzez dodanie do projektu regulacji w przedmiotowym zakresie.</p>
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>(wrażliwych) osoby wspieranej. W przypadku czynności określonego rodzaju (np. czynności bankowych) może mieć również faktyczny dostęp do danych objętych tajemnicą bankową. Powstaje zatem pytanie, czy efektywnemu korzystaniu z asysty prawnej nie będą stały na przeszkodzie przepisy szczególne dotyczące ochrony informacji (np. tajemnica lekarska, tajemnica bankowa, tajemnica skarbową). Wydaje się, że zawarte w przepisach szczególnych normy umożliwiające albo zwolnienie z tajemnicy przez osobę, której ona dotyczy (np. przez osobę, których dane objęte są tajemnicą bankową - art. 104 ust. 3 zd. drugie Prawa bankowego), albo przynajmniej wyłączenie osoby, której dane dotyczą spod obowiązku zachowania ich w tajemnicy, by sama mogła przekazać informacje nią objęte asystentowi (podatnika – art. 294 § 5 Ordynacji podatkowej), co do zasady powinny okazać się w tym względzie wystarczające. Tym niemniej pożądane wydaje się dokonanie, przynajmniej w tym zakresie, oceny ex post już na obecnym etapie prac legislacyjnych, w oparciu o § 152 ust. 1 pkt 2 Regulaminu pracy Rady Ministrów.</p> <p>Projektodawca dopuszcza m.in. gromadzenie i przekazywanie wszelkich danych mających znaczenie dla prawidłowego dokonania czynności prawnych (art. 4 ust. 2 pkt 4 projektu ustawy), nie określając przy tym uprawnienia asystenta prawnego do przetwarzania danych osobowych,</p>	<p>Uwaga w tym zakresie uwzględniona poprzez dodanie do projektu ustawy regulacji w przedmiotowym zakresie.</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>choć faktycznie będzie on takie dane osoby wspieranej przetwarzał. Otwarte pozostaje pytanie, czy w tej sytuacji należy traktować go jako administratora danych osobowych osoby wspieranej, czy też nie. Projektowane przepisy umowy asysty prawnej mogą zatem budzić wątpliwości w zakresie, w jakim nie chronią danych osobowych osoby wymagającej faktycznego wsparcia. Mogą bowiem ułatwić dostęp do takich danych, a następnie ich wykorzystanie do celów nie związanych z faktycznym wsparciem osoby wspieranej.</p> <p>Wątpliwości budzi także, kto może być drugą stroną umowy asysty prawnej, w szczególności, czy i jaki stopień zdolności do postrzegania i oceniania rzeczywistości osoby wspieranej uzasadnia zawarcie umowy asysty prawnej i korzystanie z faktycznego wsparcia, a jaki już taką umowę wyłącza. W przypadku instytucji kuratora dla osoby pełnoletniej w każdej przewidzianej w projektowanej ustawie postaci, podstawą ustanowienia kurateli jest zbadanie w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem (art. 11 projektu ustawy). W umowie asysty prawnej to same strony oceniają, czy osoba wspierana wymaga tylko faktycznego wsparcia, czy też potrzebny jest szerszy zakres wsparcia. W praktyce może okazać się, że tylko osoba przyjmująca</p>	<p>Należy mieć na uwadze, że zakres kompetencji asystenta prawnego jest ograniczony do udzielenia faktycznego wsparcia. Czynności prawne są natomiast dokonywane przez osobę wspieraną. Należy uznać, że tak długo jak osoba wspierana może samodzielnie dokonywać czynności prawnych, tak długo wystarczające jest działanie asystenta prawnego. Jeżeli natomiast stan osoby wspieranej uniemożliwi jej samodzielne dokonywanie czynności prawnych chociażby w określonym zakresie – wystąpi potrzeba ustanowienia dalej idącego instrumentu wsparcia np. kuratora reprezentującego.</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zlecenie (asystent prawny) będzie w stanie ocenić, czy osoba wspierana jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość. Osoba wspierana może nie posiadać natomiast informacji niezbędnych do oceny takiej sytuacji. Rodzi to obawę, czy w poszczególnych przypadkach nie dojdzie do faktycznej nierówności stron umowy, już na etapie jej zawarcia, a w konsekwencji nie doprowadzi do nadużyć, z których osoba wspierana nie będzie nawet zdawać sobie sprawy.</p> <p>Powyższe uwagi są o tyle istotne, że zakres przedmiotowy zobowiązania podejmowanego na podstawie umowy przez asystenta prawnego pokrywa się z funkcją pełnioną przez powołanego przez sąd kuratora wspierającego. Jak wynika z art. 26 projektu ustawy kuratora wspierającego ustanawia się dla osoby potrzebującej faktycznego wsparcia. Poza odmiennym sposobem powołania kuratora wspierającego i asystenta prawnego, kwalifikowanymi wymogami w przypadku tego pierwszego i kontrolą sądu nad działalnością kuratora, oba podmioty mogą mieć identyczny zakres działania, co w przypadku kuratora wspierającego w znacznej mierze zależeć będzie od treści orzeczenia sądu. Nie jest to oczywiście błędne rozwiązanie legislacyjne, niemniej w praktyce może nastroczać wielu problemów, zwłaszcza w sytuacji sporów na tle rywalizacji pomiędzy asystentem prawnym, a kuratorem wspierającym. Wydaje się, że problem dostrzegają</p>	<p>Podkreślenia wymaga fakt, że instrumenty wspieranego podejmowania decyzji mają być dostosowywane do faktycznych potrzeb osoby, dla której są one ustanawiane. Zakres przedmiotowy umowy asysty prawnej jest kształtowany przez strony umowy. Istnieje teoretyczna możliwość ustanowienia kuratora wspierającego do udzielenia wsparcia, w zakresie w jakim nie zawarto umowy z asystentem prawnym. W przypadku złożenia wniosku o ustanowienie kuratora wspierającego w zakresie tożsamym z zakresem jaki obejmuje zawarta już umowa asysty prawnej, sąd w pierwszej kolejności zbada potrzebę ustanowienia kuratora wspierającego. W przypadku uznania takiego wniosku za zasadny i ustanowienia kuratora wspierającego, działania asystenta i kuratora nie wyklucza się bowiem to do decyzji osoby wspieranej należy z czyjej pomocy chce w danej sytuacji skorzystać.</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			projektodawca na wcześniejszym etapie prac legislacyjnych, o czym świadczy zapis dyskusji nad projektem znajdujący się w protokole z dnia 11 stycznia 2024 r. ¹⁷ Dostępny na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości pod linkiem https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/model-wspieranego-podejmowania-decyzji [dostęp z 7 stycznia 2025 r.]. (s. 4). Ponadto projekt ustawy datowany na 21 maja 2024 r. zawierał przepis wykluczający powołanie przez sąd kuratora wspierającego w przypadku zawarcia umowy asysty prawnej. Z rozwiązania tego zrezygnowano, lecz problem zakresu działania obu podmiotów i trybu rozstrzygania ewentualnych sporów pomiędzy nimi, może szybko wystąpić w praktyce, w szczególności w toku stosowania projektowanych przepisów przez sądy.	
13.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 7 ust. 1	<p>Proponujemy brzmienie: Osoba wspierana lub osoba potrzebująca wsparcia mogą zawrzeć umowę o asystę prawną z więcej niż jednym asystentem prawnym.</p> <p>Zmiana wynika z konieczności stosowania właściwego nazewnictwa. Zarówno osoba, która nie ma jeszcze żadnej umowy asysty będzie mogła zawrzeć od razu umowę z dwoma asystentami, a także już osoba, która posiada jedną umowę o asystę prawną będzie mogła zawrzeć kolejną.</p>	Uwaga uwzględniona
14.	Komisja Wspólna Rządu i	Art. 9	<p>Wykreślenie przepisu.</p> <p>Umowa o asystę jest umową szczególnego rodzaju,</p>	Uwaga nieuwzględniona Projektowany przepis zawiera, w zakresie możliwości powierzenia dokonywania

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		<p>w której osobę wspieraną z asystentem prawnym powinno łączyć szczególnego rodzaju zaufanie. Zatem, w tej sytuacji nie powinno być możliwości powierzenia zlecenia innej osobie, szczególnie z uwagi na fakt, że dający zlecenie może nie mieć wystarczającego rozeznania, co do tego, że jego sprawami może zająć się inna osoba. Ponadto należy ograniczyć możliwość powstawania różnego typu agencji i przedsiębiorstw zawodów zajmujących się tego typu sprawami a ten przepis jest dla nich swoistego rodzaju furtką.</p>	<p>czynności w ramach asysty prawnej osobie trzeciej, regulację odmienną aniżeli w przypadku umowy zlecenia. Z brzmienia projektowanego przepisu wynika, że powierzenie takie może mieć miejsce wyłącznie za zgodą osoby wspieranej. Za zasadnością takiego rozwiązania może przemawiać np. charakter czynności lub kwestie organizacyjne po stronie asystenta i należy taką sytuację traktować jako wyjątkową.</p> <p>Niezależnie od powyższego należy wskazać, że uwzględnienie uwagi zgodnie z jej treścią tj. wykreślenie wskazanego przepisu spowoduje, z mocy art. 5 ustawy, odpowiednie stosowanie art. 738 k.c.</p>
15.	Sąd Najwyższy	Dział 3	<p>Ustawodawca wprowadzając nowe postaci kurateli do prawa polskiego, o bardzo dużym potencjalnie znaczeniu praktycznym, winien rozważyć kompleksowe uregulowanie instytucji kurateli. Proponowana regulacja bowiem jedynie komplikuje systemowe unormowanie tej instytucji i wyraźniej unaocznia brak całościowego, kompleksowego podejścia do tej instytucji prawnej, niezwykle ważnej w systemie prawa.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Zaproponowanie zmiany k.c. wprowadzającej kompleksowe unormowanie instytucji kurateli</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Istotą projektowanej w ustawie o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji reformy jest zastąpienie instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Złożona problematyka instytucji kurateli jako takiej przekracza zakres projektowanej regulacji i wymaga pogłębionych prac nakierowanych wyłącznie na tą instytucję. Stąd za niecelowe należy uznać systemowe uregulowanie instytucji kurateli „przy</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				okazji” innej regulacji o tak fundamentalnym dla prawa cywilnego znaczeniu.
16.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Uwaga ogólna – dział 3 kuratela dla osób pełnoletnich	Przepisy powinny znaleźć się w kodeksie postępowania cywilnego w księdze drugiej postępowanie nieprocesowe, tytuł II przepisy dla poszczególnych rodzajów spraw, dział I sprawy z zakresu prawa osobowego.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projektowana ustawa obejmuje regulacje dotyczące kurateli dla osób pełnoletnich o charakterze materialnoprawnym (przewidziane w Dziale 3 projektowanej ustawy oraz w Kodeksie cywilnym), jak i proceduralne (zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego). Kodeks postępowania cywilnego zawiera już obecnie rozdział „sprawy z zakresu kurateli”, kompleksowo regulujący wszystkie rodzaje kurateli. W projekcie ustawy w Kodeksie postępowania cywilnego unormowano przepisy o charakterze jednoznacznie proceduralnym (np. właściwość sądu, krąg uczestników postępowania, kwestie dowodowe).</p>
17.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 12	<p>Kryteria wyboru kuratora przez sąd</p> <p>Zgodnie z art. 12 ust. 1 projektu ustawy sąd decyduje o wyborze kuratora kierując się w pierwszej kolejności wskazaniem osoby potrzebującej wsparcia. Następnie, w ust. 2 art. 12</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>projekt przechodzi od razu do sytuacji braku kandydata na kuratora. Zauważyć jednak należy, że brak wskazania kandydata przez osobę potrzebującą wsparcia nie zawsze oznacza, że kandydatów na kuratora w ogóle nie ma. Zasadne byłoby zatem zawarcie dla sądu wskazówek co do postępowania w sytuacji niewskazania kandydata na kuratora przez osobę wymagającą wsparcia, przy jednoczesnym istnieniu kandydatów do pełnienia tej funkcji. Na tle aktualnie zaprojektowanych przepisów, w każdym (dość częstym w praktyce sądowej) przypadku, w którym osoba potrzebująca wsparcia – z różnych przyczyn, na ogół wynikających z jej stanu – w ogóle nie wskazała kandydata na kuratora, sąd będzie zmuszony zwracać się do gminy bądź organizacji pozarządowej, nawet wówczas, gdy kandydaci są. W szczególności chodzi tu o najbliższe osoby (małżonek, dzieci, dalsi krewni). Mogą oni wprawdzie złożyć wniosek o ustanowienie kuratorem reprezentującym (art. 6053 § 1 pkt 3 i 4 projektowanych zmian w kpc). Jednakże sąd nie dysponuje kryterium – kogo wobec nie wskazania kandydata przez osobę potrzebującą wsparcia, ustanowić wówczas dla niej kuratorem. W tej sytuacji kluczowe jest zapewnienie wsparcia osobie zainteresowanej z jednoczesnym poszanowaniem jest preferencji osobistych. Niemniej należy również uwzględnić wypadki, w których brak jakiegokolwiek wsparcia może negatywnie wpłynąć na sytuację osoby wspieranej.</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Brak w projekcie normatywnej kolejności, według której ustanawia się kuratora, takiej jak obowiązująca obecnie (art. 149 kro w zw. z art. 175 Kro), może także utrudniać wyłonienie kandydata spośród kilku chętnych, w sytuacji, gdy żaden z nich nie zostanie wskazany przez osobę potrzebującą wsparcia i jednocześnie wszyscy wykazują kwalifikacje osobiste uzasadniające przekonanie, że będą należycie wywiązywać się z powierzonych jej obowiązków (art. 13 ust. 1 projektu ustawy). Pomija się przy tym całkowicie rodzinę, najbliższych i dalszych krewnych, co nie tylko w wielu wypadkach może być sprzeczne z interesem osoby potrzebującej wsparcia, ale nawet może budzić wątpliwości w kontekście art. 18 Konstytucji RP.	
18.	Sąd Najwyższy	14	Przepis ogranicza długość ustanowienia kurateli do 5 lat. Ze względu na trwałe zaburzenia zdrowotne osoby wspieranej może być to niewystarczające. Raczej należałoby umożliwić ustanowienie kurateli na czas nieoznaczony z obowiązkiem periodycznej kontroli zasadności jej dalszego trwania. Nie dochodziłoby wówczas do wygasania i ustanawiania na nowo kurateli, co mogłoby prowadzić do zbędnych perturbacji.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art. 13. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p> <p>Przepisy dotyczące sądowej ochrony osób wymagających wsparcia w korzystaniu ze swojej zdolności do czynności prawnych skonstruowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi, stanowiącymi, że <i>środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych muszą zawierać skuteczne zabezpieczenia, w celu</i></p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>zapobiegania nadużyciom, zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka. Nadto środki związane z korzystaniem ze zdolności do czynności prawnych respektować muszą prawa, wolę i preferencje danej osoby, winny być stosowane przez możliwie najkrótszy czas i podlegać stałemu przeglądowi przez właściwe, niezależne i bezstronne władze lub organ sądowy³. Regulacja ma zapewnić, by wsparcie w wykonywaniu zdolności do czynności prawnych osoby wspieranej było dostosowane do jej stanu świadomości, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać na przestrzeni czasu. Z tych przyczyn projektodawca odszedł od sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego (kuratora) na czas nieokreślony. Wprowadzane regulacje wymuszają cykliczną ocenę stanu osoby wspieranej i dostosowywanie zakresu wsparcia do jej stanu zdrowia.</p>
19.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 21 oraz art. 27 pkt 4	Przepis art. 21 nakładający na sąd obowiązek określenia postanowieniem zakresu i rodzaju spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo przez osobę wspieraną tylko za zgodą kuratora został powtórzony (nie wprost) w projektowanym art. 16 § 3 k.p.c. (sąd określa rodzaj spraw, które osoba	<p>Wyjaśnienia do uwagi</p> <p>Zgłaszający uwagę omyłkowo wskazał umiejscowienie projektowanego art. 16 § 3 w Kodeksie postępowania cywilnego, podczas gdy regulacja ta znajduje się w Kodeksie cywilnym.</p> <p>Zgodnie z założeniem projektodawcy</p>

³ Tak: art. 12 ust. 4 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 (dalej KPON).

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			wspierana może dokonywać jedynie za zgodą kuratora albo które kurator może dokonywać w jej imieniu). Proponujemy uregulowanie tej kwestii w jednej ustawie (w k.p.c.) z wykorzystaniem szerszej redakcji przepisu zawartej obecnie w art. 21 projektu.	instrumenty wspieranego podejmowania decyzji, związane ściśle z wykonywaniem zdolności do czynności prawnych, zostały zakotwiczone w kodeksie cywilnym, zaś ustawa odrębna stanowi ich rozwinięcie. Z tych przyczyn regulacje mogą znajdować się w obu aktach prawnych, przy czym wymaga podkreślenia, że pozostają one spójne.
20.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 22 ust. 1 oraz art. 27 pkt 12	W celu lepszego zabezpieczenia interesów mocodawcy oraz dla pewności obrotu gospodarczego poddajemy pod rozagę potrzebę uzupełnienie katalogu spraw, w których kurator reprezentujący oraz pełnomocnik rejestrowany będzie zobowiązany do uzyskania zezwolenia sądu, o sprawy dotyczące leczenia (w szczególności w zakładzie zamkniętym i szpitalu psychiatrycznym) oraz czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu podejmowane w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez osobę wspieraną.	Wyjaśnienie do uwagi Tzw. <i>ustawy medyczne</i> (min. ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego) zawierają uregulowania dotyczące wyrażania zgody na udzielenie świadczeń medycznych na rzecz osób, które z przyczyn faktycznych lub prawnych nie mogą samodzielnie wyrazić zgody na świadczenie. Z zasady decyzje w tym przedmiocie zapadać szybko, zaś wymaganie uzyskania w takich sprawach zgody sądu nie będzie rozwiązaniem efektywnym. W zakresie pełnomocnika rejestrowanego należy ponadto wskazać, że osobę pełnomocnika wskazuje sam mocodawca i należy przypuszczać, że jego wybór będzie uwzględniał kompetencje tej osoby w zakresie prowadzenia spraw mandanta. Katalog czynności wymieniony we

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				wskazanych artykułach obejmuje czynności zarówno dokonywane w imieniu osoby wspieranej w zakresie prowadzenia jej działalności gospodarczej jak i jako konsumenta.
21.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 22 ust. 1 pkt 8	<p>Kurator powinien mieć samodzielną możliwość złożenia wniosku o skierowanie do ZOL lub ZPO.</p> <p>Ponadto jeżeli mamy być konsekwentni, to należy uregulować jeszcze kwestie prawne związane z kierowaniem pacjenta do hospicjum. Do przebywania w tej placówce potrzebne jest co prawda skierowanie wystawione przez właściwego lekarza, niemniej sam wniosek o skierowanie do hospicjum składa dana osoba, która ma być skierowana do tej placówki bądź jej opiekun. Przepis jest niepraktyczny – kurator powinien mieć możliwość reagowania na pogarszającą się sytuację zdrowotną osoby, dla której został ustanowiony i samodzielnego składania wniosku o umieszczenie w ZOL, ZPO czy hospicjum (o którym projektodawca zapomniał przy tworzeniu przepisów).</p> <p>W praktyce występują sytuację gdzie następuje szybkie pogorszenie stanu zdrowia, czy konieczność przeniesienia pacjenta ze szpitala do innej placówki, z uwagi na zakończenie leczenia szpitalnego w związku z wyczerpaniem się możliwości dalszego leczenia, wówczas pacjenta trzeba pilnie przetransportować do ZOL czy hospicjum.</p>	<p>Uwaga uwzględniona Dokonano zmiany projektowanego przepisu.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Jeżeli, przepis ostanie się w proponowanej przez projektodawcę wersji to należy, stworzyć bardzo szybką ścieżkę rozpatrywania przez sądy tego typu spraw – maksymalnie do 48 godzin. Są to sytuacje, w których zagrożone może być życie pacjenta, stąd decyzje w tym zakresie powinny być podejmowane niezwłocznie.	
22.	Sąd Najwyższy	26	<p>Przewidziana jest instytucja kuratora wspierającego, którego potrzeba może budzić wątpliwości. Ma on zostać ustanowiony tylko w razie potrzeby faktycznego wsparcia. W konsekwencji nie jest jasne, dlaczego ma go ustanawiać sąd, a nie może tych zadań realizować pełnomocnik takiej osoby. Nie jest też jasne, jak interpretować potrzebę faktycznego wsparcia – czy ma to oznaczać, że osoba wspierana jest w pełni świadoma i sprawna intelektualnie, a zatem jedynie wymaga zastąpienia faktycznego przy dokonywaniu różnych czynności, czy też jest to instytucja szersza. Ta niejasność niesie niepewność w obrocie, a nie zniweluje go określenie przez sąd sposobu i zakresu wsparcia przez takiego kuratora. Wydaje się zatem, że to instytucja zbędna, której wprowadzenie do systemu prawa grozi wyłącznie większym chaosem i niepewnością niż niesie ochrony.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Uchylenie art. 26</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Instrumenty wspieranego podejmowania decyzji zostały wypracowane w ramach zespołu na prośbę przedstawicieli organizacji społecznych zaproszonych do prac Zespołu. W trakcie prac podnoszono, że potrzebna jest odrębna regulacja dla osób potrzebujących wsparcia tak, aby mogły korzystać ze zdolności do czynności prawnych w obecności innych osób. Dotyczyć to ma sytuacji np. kiedy osoba potrzebująca wsparcia korzysta z usług bankowych albo musi załatwić sprawę w urzędzie. Zaproponowane instrumenty realizują postulaty organizacji społecznych i osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Intencją projektodawcy było uregulowanie wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu spraw (kurator wspierający). Jest to odpowiednik instytucji uregulowanej w</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>art. 183 kro przed nowelizacją z dnia 15 lutego 2024 r. W wypadku podejmowania przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolą kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej.</p> <p>Jeżeli chodzi o „faktyczne wsparcie” w życiu codziennym – kwestie te mają regulować przepisy o asystencji osobistej. Instrumenty asysty prawnej oraz kuratora wspierającego nie są konkurencyjne w stosunku do pełnomocnictwa rejestrowanego ani kuratora reprezentującego, bowiem dotyczą wsparcia faktycznego a nie reprezentacji.</p>
23.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 26	Definicja kuratora wspierającego powinna znaleźć się obligatoryjnie w przepisach kodeksu cywilnego (podobnie jak zrobił to projektodawca dla kuratora reprezentującego).	<p>Wyjaśnienia do uwagi</p> <p>Przepisy Kodeksu cywilnego nie zawierają definicji kuratora reprezentującego ani wspierającego a jedynie wskazują przesłanki ich ustanowienia (odpowiednio art. 16 i 16¹ k.c.).</p>
24.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Uwaga ogólna	<p>Jednoznaczność pojęcia pełnej zdolności do czynności prawnych</p> <p>Zmiany w kodeksie cywilnym dotyczą w pierwszym rzędzie regulacji zdolności do</p>	<p>Wyjaśnienia do uwagi</p> <p>Intencją projektodawcy jest zmiana przepisów prawa posługujących się terminami ubezwłasnowolniania czy</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>czynności prawnych. Projektowane zmiany pozostawiają bez zmian art. 11 kc, zgodnie z którym pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności. Z kolei ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat 13 (art. 15 kc w projektowanej wersji). Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu (art. 12 kc w projektowanej wersji). W związku z likwidacją instytucji ubezwłasnowolnienia zostaje ona usunięta z przepisów określających zdolność do czynności prawnych: na zdolność tę wpływa – według projektu – wyłącznie wiek osoby dokonującej czynności prawnej. Jednocześnie projektodawca pozostawia w systemie prawa przepisy, które odwołują się do posiadania przez daną osobę pełnej zdolności do czynności prawnych. Nie jest do końca oczywiste, czy za taką należy traktować każdą osobę, która uzyskała pełnoletniość (a ograniczona zdolność do czynności prawnych przysługuje wyłącznie osobom pomiędzy 13 rokiem życia a pełnoletnością – art. 15 kc), czy też można mówić o „ograniczonej” zdolności do czynności prawnych tych osób, w przypadku których działa pełnomocnik rejestrowany lub kurator reprezentujący. Ma to doniosłe konsekwencje np. w przypadku zdolności testowania. Przepis art. 944 kc stanowi, że sporządzić i odwołać testament może tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych (§</p>	<p>zdolności do czynności prawnych w sposób dostosowujący te przepisy do nowego systemu prawa cywilnego. W wyjątkowych przypadkach, nieuwzględnionych w ustawie, zastosowanie znajdzie projektowany art. 68.</p> <p>Projektowana regulacja przewiduje, że osoby pełnoletnie zawsze będą miały pełną zdolność do czynności prawnych, a dokonywane przez nie czynności prawne będą podlegały ewentualnej ocenie z punktu widzenia przepisów o wadach oświadczenia woli.</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>1). Testamentu nie można sporządzić ani odwołać przez przedstawiciela (§ 2). Testamentu nie może zatem sporządzić ani kurator reprezentujący, ani pełnomocnik rejestrowany. Jeśli projektodawca zamierza realizować powołane w uzasadnieniu projektu Zalecenia nr R(99)4 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 23 lutego 1999 r. w sprawie zasad dotyczących ochrony prawnej niepełnosprawnych osób dorosłych – zgodnie z którymi środek ochrony osoby z niepełnosprawnością nie powinien automatycznie pozbawiać zainteresowanej osoby m.in. prawa do sporządzenia testamentu – to należy jednak wprost to wyrazić w treści przepisu. Pozostaje także do wyjaśnienia kwesta niespójności regulacji, która na wiele czynności dotyczących majątku osoby wymagającej wsparcia przewiduje zgodę przedstawiciela (kuratora reprezentującego/pełnomocnika rejestrowanego), a także sądu, a w przypadku rozporządzenia całym swym majątkiem w postaci testamentu, testatorowi pozostawiona jest pełna swoboda. Z drugiej strony testament taki będzie mógł być podważany w oparciu o zarzut wady oświadczenia woli (art. 945 kc). Być może taki jest zamysł projektodawcy, jednak uzasadnienie projektu o tym nie wspomina. Wydaje się także, że przyjęte rozwiązanie nie zabezpiecza we właściwy sposób zarówno ochrony (woli) osoby wymagającej wsparcia, jak i pewności obrotu prawnego. Z kolei jeśli przyjąć, że osoba, która działa przez przedstawiciela (kuratora</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zastępującego/pełnomocnika rejestrowanego) nie dysponuje – pomimo pełnoletności – pełną zdolnością do czynności prawnych, to niemożność sporządzenia testamentu stoi w sprzeczności z powołanymi w uzasadnieniu projektu Zalecaniami nr R (99)4. W tym samym aspekcie – zmiany art. 12 i 15 kc, wykreślenia art. 13 kc - należy rozważyć, jak nowelizacja wpłynie na zakres obowiązywania art. 877 kc (konwersja nieważnego poręczenia – czy dotyczy to sytuacji, gdy zobowiązanie zaciągnęła osoba, która powinna być reprezentowana przez przedstawiciela) czy art. 986 kc (pełna zdolność do czynności prawnych jako warunek stania się wykonawcą testamentu).</p> <p>Istotną kwestią pozostaje ta dotycząca władzy rodzicielskiej. W świetle art. 94 § 1 kro, władza rodzicielska przysługuje rodzicowi, który ma pełną zdolność do czynności prawnych. W uzasadnieniu projektu brak jest jednoznacznego wyjaśnienia tej kwestii, ale intencją projektodawcy zapewne było to, aby działanie przedstawiciela (kuratora reprezentującego/pełnomocnika rejestrowanego) samo w sobie nie wpływało na władzę rodzicielską. Obowiązek zawiadomienia sądu opiekuńczego (co do zasady – tożsamego z sądem orzekającym w sprawie kurateli) o ustanowieniu kuratora reprezentującego (projektowany art. 60511 kpc) należy prawdopodobnie rozumieć jako sygnalizację o ewentualnej potrzebie ograniczenia, pozbawienia lub zawieszenia władzy rodzicielskiej osoby, której niesamodzielność życiowa</p>	<p>W zakresie władzy rodzicielskiej – uwaga uwzględniona, dodano art. 67.</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			spowodowała konieczność ustanowienia kuratora reprezentującego. Wydaje się jednak, że kwestia tak istotna jak władza rodzicielska osoby wymagającej wsparcia powinna być jednoznacznie unormowana; to samo dotyczy możliwości przysposobienia (art. 114 ¹ kro) oraz stania się opiekunem (art. 148 § 1 kro) – czy rzeczywiście fakt ustanowienia kuratora reprezentującego w żaden sposób nie wpływa na zdolności podjęcia opieki czy przysposobienia.	
25.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 27 pkt 4 (art. 16 § 2 i 3 k.c.)	<p>Zastępcze podejmowanie decyzji a zakres działań kuratora reprezentującego</p> <p>Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 16 § 2 i 3 Kodeksu cywilnego kurator reprezentujący może być ustanowiony przez sąd do załatwienia konkretnej sprawy, prowadzenia spraw określonego rodzaju, a nawet prowadzenia wszelkich spraw. W przypadku kuratora reprezentującego, sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora w imieniu osoby wspieranej albo przez osobę wspieraną za zgodą kuratora. O ile wprowadzenie mechanizmu zgody może w niektórych przypadkach być uzasadnione, o tyle wprowadzenie zastępczego podejmowania decyzji może budzić wątpliwości. Zgodnie bowiem z treścią komentarza ogólnego nr 1 Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, zobowiązanie Państw Stron do wprowadzenia wspieranego mechanizmu podejmowania decyzji</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p> <p>Projektowana regulacja ma zapewnić korzystanie ze zdolności do czynności prawnych dostosowane do stanu zdrowia konkretnej osoby, przy uwzględnieniu faktu, że stan takiej osoby może się zmieniać. Projekt odchodzi od dotychczasowej, sztywnej regulacji ustanowienia opiekuna prawnego dla osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie na czas nieokreślony. Wprowadzana regulacja wymusza okresową ocenę potrzeb osoby, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego i dostosowanie zakresu reprezentacji do jej aktualnego</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>w miejsce mechanizmu zastępczego wymaga zarówno zniesienia tego ostatniego, jak i opracowania alternatywnych rozwiązań w ramach pierwszego rozwiązania. Opracowanie wspieranych mechanizmów podejmowania decyzji przy jednoczesnym utrzymaniu mechanizmów zastępczego podejmowania decyzji nie wydaje się natomiast wystarczające do spełnienia wymogów określonych w art. 12 Konwencji⁸. Komentarz ogólny nr 1, pkt 24.</p> <p>Jednocześnie chciałbym zasugerować, że w projektowanej treści art. 16 kc, w miejsce „nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem” należałoby rozważyć wprowadzenie przesłanek dotyczących składania oświadczenia woli, o których mowa w treści art. 82 kc. Odwołanie się do „jakichkolwiek powodów stanu wyłączającego świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli” pozwoli na zabezpieczenie interesów osoby wspieranej z uwzględnieniem rekomendacji Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami dotyczącej usunięcia wszelkiej negatywnie nacechowanej terminologii we wszystkich obowiązujących i projektowanych przepisach oraz zastąpienia jej terminologią, która w pełni szanuje godność i autonomię osób z niepełnosprawnościami⁹. Rekomendacje Komitetu ONZ dla Polski, pkt 6 lit. c.</p>	<p>stanu zdrowia. Osoba wspierana zawsze będzie miała pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w wyjątkowych sytuacjach, gdy osoba ta będzie potrzebowała wsparcia czynności w jej imieniu będzie dokonywał kurator. Mając na uwadze ochronę jej praw oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego ważność dwustronnych czynności prawnych dokonanych samodzielnie przez osobę wspieraną, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego będzie zależała od potwierdzenia ich przez tego kuratora. Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania.</p> <p>Komitet Praw Osób z Niepełnosprawnościami ONZ (dalej Komitet) rekomenduje całkowite odejście od substytucyjnych form pomocy, wskazując wprost, że jedynie model wspieranego podejmowania decyzji, bez ograniczania w żadnym stopniu zdolności do czynności prawnych osób z niepełnosprawnościami wypełnia wymogi art. 12 Konwencji⁴.</p>
--	--	--	--	--

⁴ Opracowanie Małgorzaty Szeroczyńskiej Analiza rozwiązań z zakresu reprezentacji prawnej osób z niepełnosprawnościami

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Trzeba także zwrócić uwagę, że ustanowienie kuratora do wszelkich czynności nie wymaga dokładnej analizy zakresu spraw jakie powierza się kuratorowi. W tym miejscu wskazuję na znaczącą dysproporcję pomiędzy orzekaniem ubezwłasnowolnienia całkowitego i częściowego. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w ewidencji spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych¹⁰ Ewidencja spraw o ubezwłasnowolnienie w sądach okręgowych – I instancja w latach 2004 –2023, Wydział Statystycznej Informacji Zarządczej, Departament Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości, https://isws.ms.gov.pl/pl/bazastatystyczna/opracowania-wieloletnie/download,2853,62.html [dostęp z dnia 2 stycznia 2025 r.].w 2023 r. orzeczono 9 403 ubezwłasnowolnień całkowitych oraz 602 ubezwłasnowolnienia częściowe. Podobna dysproporcja powtarzała się w latach poprzednich. Istnieje zatem ryzyko, że zamiast wnikliwej oceny zakresu wymaganego wsparcia oraz woli i preferencji osoby z niepełnosprawnością, zakres działań ustanowionego kuratora reprezentującego będzie obejmował prowadzenie wszelkich spraw, bo takie rozstrzygnięcie będzie dla sądu szybsze i łatwiejsze.</p>	<p>Należy mieć jednak na uwadze, że <i>cały czas pomijany i nierozwiązany pozostaje problem osób, które nie są w stanie podjąć decyzji, ponieważ nie mają wystarczającej mental capacity. W takim przypadku brak możliwości złożenia oświadczenia woli wynika z powodu braku „woli”. Oparcie wszystkich instytucji wsparcia wyłącznie na swobodnej decyzji osoby z niepełnosprawnością pomija te osoby, które takiej decyzji (o udzieleniu pełnomocnictwa czy o zastosowaniu przewidzianych instytucji wsparcia) podjąć świadomie nie mogą. Sytuacja, w której osoba z głęboką niepełnosprawnością intelektualną wybiera osobę, która ma udzielić jej wsparcia przy zawieraniu np. skomplikowanej umowy kredytowej, prowadzi w ostateczności i tak do stanu, w którym – z technicznoprawnego punktu widzenia – oświadczenie woli złoży ta osoba „pomagająca”. Powstanie jedynie problem przyjęcia konstrukcji, na podstawie której skutki czynności będą mogły zostać przypisane osobie niepełnosprawnej. Komentarz nie wskazuje, w jaki sposób rozwiązać takie sytuacje⁵.</i></p>
<p>⁵ Maciej Domański „Ubezwłasnowolnienie w prawie polskim, a wybrane standardy międzynarodowej ochrony praw CYWILNE 17/2014.https://iws.gov.pl/prawo-w-dzialaniu/numery-archiwalne/tom-17-sprawy-cywilne/</p>			<p>człowieka” str. 44. PRAWO W DZIAŁANIU SPRAWY W świetle powyższego, wskazać należy,</p>	

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				że konieczne było precyzyjne uregulowanie statusu kuratora reprezentującego w sytuacjach kiedy osoba wspierana nie jest w stanie podjąć i zakomunikować swojej decyzji. Byłaby to forma ograniczenia i wsparcia, stosowana wyjątkowo, w razie potrzeby, gdy kurator wyrażający tylko zgodę na dokonanie czynności byłby niewystarczający w danych okolicznościach.
25.	Prokuratura Krajowa		Na marginesie rozważań dotyczących przyjętej w projekcie terminologii wskazać należy na rozważenie korekty brzmienia art. 16 § 2 k.c. poprzez wyeliminowanie określenia „a nawet”, nie wnoszącego wartości normatywnej.	Wyjaśnienia do uwagi Intencją projektodawcy było podkreślenie, że ustanowienie kuratora do prowadzenia wszelkich spraw ma charakter wyjątku i nie powinno być nadużywane, jeśli tylko istnieje możliwość określenia węższego zakresu działania kuratora.
26.	Sąd Najwyższy	16 ¹ k.c.	Przepis wprowadza do k.c. podstawę prawną dla ustanowienia kuratora wspomagającego. W związku z wyrażonym zapatrywaniem co do braku potrzeby wprowadzania do systemu prawnego tej instytucji, konsekwentnie, art. 16 ¹ k.c. należy uznać za zbędny Propozycja brzmienia przepisu Zaniechanie wprowadzania do k.c. art. 16 ¹ .	Uwaga nieuwzględniona Intencją projektodawcy było uregulowanie wsparcia faktycznego w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych przy prowadzeniu spraw (kurator wspierający). Jest to odpowiednik instytucji uregulowanej w art. 183 kro przed nowelizacją z dnia 15 lutego 2024 r. W wypadku podejmowania przez osobę wspieraną czynności prawnych, rolą kuratora może być np. udzielenie mu pomocy w skontaktowaniu

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>go z właściwym prawnikiem lub w zgromadzeniu odpowiednich dokumentów niezbędnych do dokonania określonej czynności prawnej.</p> <p>Jeżeli chodzi o „faktyczne wsparcie” w życiu codziennym – kwestie te mają regulować przepisy o asystencji osobistej. Instrumenty asysty prawnej oraz kuratora wspierającego nie są konkurencyjne w stosunku do pełnomocnictwa rejestrowanego ani kuratora reprezentującego, bowiem dotyczą wsparcia faktycznego a nie reprezentacji. Uzasadnienie również jak do art. 26 ustawy.</p>
27.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 16 ¹ § 2 kodeksu cywilnego	<p>Wykreślenie przepisu.</p> <p>Następuje niepotrzebne pomieszczenie dwóch instytucji. Czynności kuratora wspierającego zawierają się w czynnościach kuratora reprezentującego.</p> <p>Niemniej, sąd powinien móc określać w postanowieniu, różne zakresy czynności kuratorów reprezentujących, według potrzeb osoby wspieranej.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Kurator wspierający podejmuje <u>faktyczne</u> wsparcie w prowadzeniu spraw osoby wspieranej. Czynności kuratora reprezentującego, w zakresie w jakim jest on ustanowiony, konsumują czynności kuratora wspierającego, podobnie jak czynności umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jednakże w wielu przypadkach wsparcie kuratora wspierające może okazać się wystarczające i potrzeba ustanowienia dalej idącego środka w postaci kuratora reprezentującego (lub umocowania pełnomocnika rejestrowanego) nie powinna nastąpić.</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

28.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 82 kodeksu cywilnego	<p>Rozumiemy konieczność usunięcia z przepisów stygmatyzujących określeń: „choroba psychiczna” czy „niedorozwój umysłowy”, niemniej obecnie zaproponowane brzmienie przepisu jest bardzo ocenne i niejednoczone.</p> <p>Należy sformułować przesłanki dotyczące nieważności oświadczenia woli w sposób bardziej precyzyjny, nie budzący wątpliwości. Projektodawca winien językiem równościowym wskazać otwarty katalog sytuacji, w których będziemy mogli mówić o nieważności oświadczenia woli.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przepis w dotychczasowym brzmieniu także stanowił otwarty katalog przyczyn stanu wyłączającego świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Choroba psychiczna, niedorozwój umysłowy, ani inne chociażby przemijające zaburzenia świadomości nie stanowiły wyłącznych przyczyn stwierdzenia nieważności oświadczenia woli zgodnie z art. 82 k.c. Dorobek orzeczniczy wypracowany na kanwie aktualnie obowiązujących przepisów prawa pozostanie w zasadniczej mierze aktualny przy rozpoznawaniu analogicznych, spraw na gruncie nowych przepisów prawa.</p>
29.	Sąd Najwyższy	109 ¹⁰ i n. k.c.	Bardzo potrzebna jest w systemie prawa tego rodzaju instytucja „pełnomocnictwa na przyszłość”, więc należy jej wprowadzenie przyjąć z dużą aprobatą	Uwaga pozytywna
30.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹⁰ § 4 kodeksu cywilnego	<p>Razem z oświadczeniem mocodawcy, notariusz powinien przyjąć oświadczenie potencjalnego pełnomocnika, że wyraża on zgodę na pełnienie takiej roli.</p> <p>Jest wiele osób, które nie są w stanie psychicznie udźwignąć podjęcia ważnej życiowej decyzji za inną osobę w sytuacji kryzysowej, w szczególności za osobę bliską. Stąd, uważamy, że do oświadczenia mocodawcy powinna zostać</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Pełnomocnictwo rejestrowane stanowi formę zwykłego pełnomocnictwa a zatem nie jest ono umową a umocowaniem do działania w imieniu mandanta. Ze względu na rangę pełnomocnictwa rejestrowanego projektodawca przewidział, że osoba której udzielane jest pełnomocnictwo musi być obecna przy jego udzielaniu. Rozwiązanie takie ma na</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>dołączona zgoda pełnomocnika na bycie pełnomocnikiem.</p> <p>W przeciwnym wypadku pełnomocnik może być zaskoczony, koniecznością podjęcia danej decyzji, co może spowodować, że nie będzie jej w stanie podjąć, co z kolei będzie oznaczało, że pełnomocnictwo jest w takim wypadku niewykonalne i pozbawione sensu.</p>	<p>celu zapobieżenie udzieleniu takiego pełnomocnictwa bez wiedzy osoby, przyszłego pełnomocnika rejestrowanego.</p> <p>Należy podkreślić, że sam fakt udzielenia pełnomocnictwa nie jest jednoznaczny z powstaniem umocowania pełnomocnika do działania, to bowiem aktualizuje się dopiero z <i>chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa rejestrowanego w Rejestrze Pełnomocnictw, dokonywanego na zasadach określonych w przepisach odrębnych</i> (proj. art. 109¹⁰§5 k.c.), które może być dokonane na podstawie dwóch zaświadczeń lekarskich stwierdzających utratę przez mocodawcę możliwości samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Czynności zmierzające do powstania umocowania pełnomocnictwa podejmuje osoba, której pełnomocnictwa udzielono i stanowi to wyraz zgody na pełnienie funkcji pełnomocnika rejestrowanego.</p> <p>Wymóg wcześniejszej zgody jest niecelowy. Możliwy znaczący wpływ czasu pomiędzy udzieleniem a aktywowaniem pełnomocnictwa rejestrowanego uzasadnia przekonanie, że zgoda pierwotnie udzielona mogłaby stracić na aktualności pod wpływem zmiany okoliczności.</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

31.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹¹ § 1 kodeksu cywilnego	<p>Proponujemy dodanie do wyliczenia także kuratora wspierającego.</p> <p>Jeżeli ktoś ma problem z byciem decyzyjnym i sprawczym w swoich sprawach, tak że potrzebuje ustanowienia kuratora wspierającego, to tym bardziej nie powinien mieć możliwości podejmowania decyzji za innych w ramach pełnomocnictwa rejestrowanego.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Kurator wspierający podejmuje <u>faktyczne</u> wsparcie w prowadzeniu spraw osoby wspieranej, czynności prawne dokonuje on jednak samodzielnie i we własnym imieniu. Stąd brak jest podstaw do uznania, że osoba ta nie może być pełnomocnikiem rejestrowanym.</p>
32.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 109 ¹¹ § 4 kodeksu cywilnego	<p>Proponujemy wykreślenie fragmentu: „lub nie chciał być pełnomocnikiem”.</p> <p>Zmiana jest konsekwencją uwagi numer 13. Potencjalny pełnomocnik, powinien uprzednio wyrazić zgodę na pełnienie takiej roli, co będzie prowadziło do bardziej stabilnej sytuacji mocodawcy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zobacz: uzasadnienie nieuwzględnienia uwagi do art. 109¹⁰ § 4 k.c. Projektodawca celowo dopuszcza możliwość, że na skutek zmiany okoliczności od czasu udzielenie pełnomocnictwa, osoba której pełnomocnictwa udzielono nie wyraża woli pełnienia tej funkcji.</p>
33.	Sąd Najwyższy	109 ¹⁴ k.c.	<p>Nie jest jasne sformułowanie o pełnomocnictwie nie wygasającym „na wypadek śmierci mocodawcy lub pełnomocnika”. Stosunek prawny wynikający z udzielenia pełnomocnictwa słusznie nie jest dziedziczny, a zatem nieuchronnie śmierć pełnomocnika musi prowadzić do jego wygaśnięcia.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Usunięcie z treści przepisu: „lub pełnomocnika”</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Sformułowanie „na wypadek śmierci mocodawcy lub pełnomocnika” występuje w treści art. 101 k.c. Jednakże z uwagi na szczególny charakter instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego uzasadnione jest wygaśnięcie tego rodzaju pełnomocnictw w przypadku powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego.</p>
34.	Komisja Wspólna Rządu i	Art. 109 ¹⁵ kodeksu cywilnego	<p>Pełnomocnik rejestrowany powinien mieć możliwość ustanowienia jedynie pełnomocnika procesowego.</p>	<p>Wyjaśnienia do uwagi</p> <p>Z uwagi na ustawowy, szeroki zakres umocowanie pełnomocnika, należy</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		Pełnomocnik nie powinien przekazywać wykonania czynności innej osobie w zastępstwie, bowiem to do niego mocodawca miał zaufanie. Gdyby chciał, żeby daną czynność czy decyzję podjęła za niego inna osoba, to właśnie tą inną osobę ustanowiłby pełnomocnikiem.	dopuszczyć możliwość incydentalnego powierzenia dokonania także poszczególnej czynności dalszemu pełnomocnikowi. Należy zauważyć, że stosunek pełnomocnictwa rejestrowanego może trwać przez długi czas, zaś pełnomocnik rejestrowany nie zajmuje się zawodowo pełnieniem funkcji pełnomocnika rejestrowanego. Dopuszczalne jest umocowanie osoby trzeciej do działania w incydentalnej, konkretnej sprawie np. odebrania przesyłki pocztowej, załatwienia sprawy urzędowej, etc. Powyższe nie oznacza powierzenia prowadzenia spraw mocodawcy <i>za pełnomocnika</i> . W celu ochrony interesów mocodawcy projektodawca wprowadził instytucję nadzoru nad wykonywaniem pełnomocnictwa rejestrowanego w tym konieczność udzielania przez pełnomocnika rejestrowanego informacji czy ustanowił innych pełnomocników.
35.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Pełnomocnictwo rejestrowane	Wśród enumeratywnie wymienionych spraw, w których pełnomocnik rejestrowany zobowiązany jest do uzyskania zezwolenia sądu, zawarta została m.in. chęć zbycia, obciążenia lub odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal (projektowany art. 109 ¹² § 1 pkt 2 kc). W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazane zostało, iż intencją tak zakreślonego	Uwaga uwzględniona w inny sposób Zmieniono treść projektowanego przepisu art. 109(12) Kodeksu cywilnego. Aktualnie katalog spraw jest jednakowy zarówno dla kuratora reprezentującego jak

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>katalogu spraw jest zapewnienie ochrony mocodawcy w odniesieniu do kategorii przedmiotów majątkowych „z uwagi na ich znaczną wartość” (s. 31). Zasadnym wydaje się uzupełnienie powyższego katalogu o decyzje dotyczące zarządu majątkiem reprezentowanego, które przekraczają zwykły zarząd tym majątkiem. Najwłaściwszym rozwiązaniem byłoby wskazanie przez projektodawcę konkretnego progu majątkowego, powyżej którego każda czynność prawna pełnomocnika wymagałby zgody sądu – niezależnie od tego, czy planowana czynność dotyczy praw rzeczowych na nieruchomości, czy też innych składników majątkowych (np. papierów wartościowych czy środków pieniężnych). Ten sam przypadek dotyczy kuratora (projektowany art. 22 ust. 1 pkt 2), gdzie jednakże katalog spraw stanowi już katalog o charakterze otwartym. Wartym podkreślenia jest brak jednolitego podejścia projektodawcy w tym zakresie, co nie znajduje odniesienia w uzasadnieniu ustawy i pozostaje na tym etapie kwestią niejasną, gdyż takie brzmienie proponowanych przepisów rozszerza katalog spraw, w których kurator reprezentujący ustanowiony przez sąd będzie zobowiązany do częstszego uzyskiwania zezwoleń niż pełnomocnik rejestrowany ustanowiony poza jakąkolwiek kontrolą sądu.</p> <p>Jak wynika z uzasadnienia projektu (s. 28), konieczność udzielenia pełnomocnictwa</p>	<p>i pełnomocnika rejestrowanego. Oba katalogi są otwarte.</p>
--	--	--	--	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>rejestrowanego w formie aktu notarialnego oraz wpis tegoż pełnomocnictwa do Rejestru Pełnomocnictw ma na celu bezpieczeństwo prawne obrotu i ochronę osób, które dokonują czynności prawnej z osobą reprezentowaną. Ustanowienie, odwołanie i zrzeczenie się pełnomocnictwa podlegają ujawnieniu w Rejestrze (projektowane art. 109¹⁰ § 4 i art. 109¹⁷ kc).</p> <p>Chciałbym poddać w tym miejscu pod rozagę projektodawcy, czy te same względy – bezpieczeństwo obrotu, ochrona osób trzecich – nie przemawiają za istnieniem rejestru osób, dla których ustanowiono kuratora reprezentującego; w rejestrze tym wskazany byłby także zakres umocowania kuratora. Należy jednak rozważyć, czy argumentem za specjalnym rejestrem wyłącznie pełnomocnictw, ujawniającym wiele danych osobowych, jest fakt dobrowolności udzielenia pełnomocnictwa.</p> <p>Należy także zasygnalizować kwestię związaną z wygaśnięciem pełnomocnictwa rejestrowanego. Pewną niespójność zawiera fragment uzasadnienia projektu, który tłumaczy treść projektowanego art. 109¹⁶ kc: „Przewidziany przez ustawodawcę katalog przesłanek wygaśnięcia pełnomocnictwa nie obejmuje przypadku odzyskania przez mocodawcę zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Mocodawca, po poświadczeniu pełnomocnictwa, nie zostaje bowiem pozbawiony zdolności do czynności</p>	<p>Projektodawca nie widzi obecnie konieczności wprowadzenia rejestru dla osób które mają ustanowionego kuratora reprezentującego. Aktualnie nie ma rejestru dla osób ubezwłasnowolnionych. Rozważane jest utworzenie „rejestru środków ochrony” oznaczającego rejestr, w którym zarejestrowane będą środki służące ochronie osoby dorosłej lub potwierdzone uprawnienia do reprezentacji, ale dopiero po wejściu w życie rozporządzenia PE i Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania środków oraz współpracy w kwestiach dotyczących ochrony osób dorosłych (COM) (2023)280.</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>prawnych i będzie mógł odwołać pełnomocnictwo rejestrowane” (s. 32). Wyjaśnienie to nie budzi wątpliwości co do możliwości odwołania pełnomocnictwa do momentu sporządzenia przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa, co następuje na podstawie dwóch zaświadczeń lekarskich (projektowany art. 95zo § 1 Prawa o notariacie) – i ściśle wiąże się z pogorszeniem stanu zdrowia reprezentowanego. Czy możliwość swobodnego odwołania pełnomocnictwa powinna być aktualna również później, bez potrzeby jakiegokolwiek zaświadczenia o aktualnym stanie zdrowia reprezentowanego, nie jest już oczywiste.</p> <p>Zgodnie projektem ustawy pełnomocnik rejestrowany nie może być drugą stroną czynności prawnej, której dokonuje w imieniu osoby wspieranej (projektowany art. 109¹³ § 1 kc), co jest uzasadnionym podejściem, mającym na celu ochronę interesów mocodawcy. Pełnomocnictwo rejestrowane składane jest osobiście w formie aktu notarialnego i podlega wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw (projektowany art. 109¹⁰ § 5 kc). W tak zakreślonych ramach procedury ustanawiania pełnomocnika rejestrowanego istnieje możliwość ustanowienia dla mocodawcy kolejnego pełnomocnika do dokonania poszczególnej czynności, jednakże już bez obowiązku obecności samego mocodawcy, jak również bez wprost wpisanej restrykcji wymogu formy aktu</p>	<p>Projektowana regulacja obejmuje zmianę art. 86 ustawy - Prawo o notariacie. Odwołanie pełnomocnictwa rejestrowanego będzie wymagało formy aktu notarialnego (projektowany art. 109¹⁷ Kodeksu cywilnego). Ponadto projekt ustawy przewiduje procedurę zwolnienia pełnomocnika rejestrowanego (na wniosek każdego zainteresowanego oraz z urzędu – projektowany art. 543⁵ Kodeksu postępowania cywilnego).</p> <p>Przewidziany przez ustawodawcę katalog przesłanek wygaśnięcia pełnomocnictwa nie obejmuje przypadku odzyskania przez mocodawcę zdolności do samodzielnego kierowania swoim postępowaniem. Stan zdrowia i jego tak poważne konsekwencje mogą mieć przemijający charakter i wówczas nie ma przeszkód, aby mocodawca odwołał pełnomocnictwo rejestrowane. Mocodawca, po poświadczeniu pełnomocnictwa, nie zostaje bowiem pozbawiony zdolności do czynności prawnych.</p> <p>Notariusz będzie oceniał możliwość dokonania czynności notarialnej w ww. zakresie przez pryzmat znowelizowanego art. 86 prawa o notariacie.</p> <p>Projektowana regulacja przewiduje, że pełnomocnik rejestrowany nie będzie</p>
--	--	--	---	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>notarialnego (projektowany art. 109¹⁵ kc). Budzi to wątpliwości, szczególnie biorąc pod uwagę możliwość obejścia restrykcji zakazu bycia przez pełnomocnika rejestrowanego drugą stroną czynności prawnej dokonanej w imieniu mocodawcy, gdyż otwiera to drogę w sposób niekontrolowany do dokonywania przysporzenia na rzecz pełnomocnika rejestrowanego przez ustanowionego przez niego pełnomocnika do dokonania poszczególnych czynności.</p>	<p>mógł być drugą stroną czynności prawnej, której dokonuje w imieniu mocodawcy, chyba że polega ona na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz mocodawcy. Regulacja przewidziana w projektowanym art. 109¹³ § 1 pkt 1 Kodeksu cywilnego w założeniu ma obejmować także sytuację, gdy pełnomocnik rejestrowany, który działa w imieniu własnym, dokonuje czynności prawnej z mocodawcą, w imieniu którego działa uprzednio ustanowiony przez tego pełnomocnika rejestrowanego pełnomocnik do dokonania poszczególnych czynności (stosowanie per analogiam). Ponadto opisana w treści uwagi możliwość obchodzenia ww. zakazu mogłaby zostać uznana jako działanie zmierzające do obejścia prawa w rozumieniu art. 58 § 1 Kodeksu cywilnego.</p> <p>Ponadto przewiduje się, że pełnomocnik rejestrowany uzyskuje zezwolenie sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku mocodawcy. Z uwagi na ustawowy, szeroki zakres umocowania pełnomocnika, należy dopuścić możliwość incydentalnego powierzenia dokonania także poszczególnych czynności dalszemu</p>
--	--	--	---	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				pełnomocnikowi. Należy zauważyć, że stosunek pełnomocnictwa rejestrowanego może trwać przez długi czas, zaś pełnomocnik rejestrowany nie zajmuje się zawodowo pełnieniem funkcji pełnomocnika rejestrowanego. Dopuszczalne jest umocowanie osoby trzeciej do działania w incydentalnej, konkretnej sprawie np. odebrania przesyłki pocztowej, załatwienia sprawy urzędowej, etc. Powyższe nie oznacza powierzenia prowadzenia spraw mocodawcy za pełnomocnika. W celu ochrony interesów mocodawcy projektodawca wprowadził instytucję nadzoru nad wykonywaniem pełnomocnictwa rejestrowanego w tym konieczność udzielania przez pełnomocnika rejestrowanego informacji czy ustanowił innych pełnomocników.
36.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Pełnomocnictwo rejestrowane obejmujące pełnomocnictwo medyczne	jako	<p>Wątpliwości budzi sposób uregulowania instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego jako obejmującego także pełnomocnictwo medyczne. Zgodnie z art. 109¹⁰ § 2 kc, pełnomocnictwo rejestrowane obejmuje umocowanie do wszystkich czynności związanych z osobą i majątkiem mocodawcy, w tym do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne, a także do reprezentowania mocodawcy we wszystkich postępowaniach przed sądami,</p> <p>Wyjaśnienia do uwagi Rozwiązanie w zakresie przyznania pełnomocnikowi rejestrowanemu uprawnień z zakresu wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo odmowy zgody na udzielanie świadczeń zdrowotnych, stanowi odpowiedź projektodawcy na zgłaszaną przez środowiska medyków potrzebę wprowadzenia pełnomocnictwa medycznego.</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>innymi organami władzy publicznej oraz sądami polubownymi. Zgodnie z projektowaną regulacją osoba pełnoletnia, dla której nie ustanowiono kuratora reprezentującego, może udzielić pełnomocnictwa na wypadek, gdyby w przyszłości ze względu na stan zdrowia nie była w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem (pełnomocnictwo rejestrowane).</p> <p>Jakkolwiek pozytywnie oceniam próbę uregulowania instytucji pełnomocnictwa medycznego jako działanie zmierzające do poszerzenia ochrony autonomii pacjentów, którzy ze względu na stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie kierować swoim postępowaniem¹⁸, Zob. wystąpienie RPO do MZ w tym zakresie: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/RPO%20do%20MZ%20w%20sprawie%20pe%C5%82nomocnictwa%20medycznego.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r.]. o tyle sposób tej regulacji budzi wątpliwości.</p> <p>Przede wszystkim ustawodawca nie przewiduje możliwości zawężenia przez mocodawcę pełnomocnictwa rejestrowanego w ten sposób, aby pełnomocnik mógł decydować wyłącznie o sprawach dotyczących zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne. Tymczasem mocodawca może nie chcieć, by ta sama osoba podejmowała decyzje dotyczące zarówno jej majątku, jak i</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>kierunku leczenia¹⁹ . Mocodawca może być też zainteresowany upoważnieniem pełnomocnika do podejmowania decyzji np. w wąsko określonym zakresie świadczeń zdrowotnych – także w tym zakresie ustawodawca nie pozwala jednak na odmienne ukształtowanie zakresu umocowania. Dostrzegam, że celem wprowadzonej regulacji było maksymalne uproszczenie instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego i zminimalizowanie ryzyka dotyczącego trudności interpretacyjnych dotyczących zakresu umocowania, jednak w praktyce proponowana regulacja nie pozwala na pełne poszanowanie autonomii mocodawcy i może okazać się niepraktyczna.</p> <p>Ustawodawca nie określił też wzajemnych relacji instytucji pełnomocnictwa rejestrowanego z regulacjami określonymi w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 ze zm.). Wątpliwości może też budzić sam zakres pełnomocnictwa – np. nie jest jasne, czy w jego zakres wchodzić będzie także umocowanie pełnomocnika do wyrażenia zgody zastępczej bądź kumulatywnej na udzielenie świadczenia zdrowotnego małoletniemu dziecku mocodawcy²⁰ .Por. też poddaną krytyce w doktrynie uchwałę Sądu Najwyższego z 13 maja 2015 r., sygn. akt III CZP 19/15.</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Należy też zaznaczyć, że obecna regulacja pełnomocnictwa rejestrowanego akcentuje zagrożenia związane z decyzjami pełnomocnika podejmowanymi w zakresie spraw majątkowych mocodawcy, ale jednocześnie w zasadzie w ogóle nie uwzględnia specyfiki spraw związanych z pełnomocnictwem medycznym i ewentualnych zagrożeń dla interesów mocodawcy.</p> <p>Krytyczne uwagi względem tej regulacji zgłosiła także Naczelna Rada Lekarska²¹, Stanowisko nr 92/24/P-Ix Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie instytucji pełnomocnika medycznego w projekcie ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, https://nil.org.pl/uploaded_files/documents/doc_1733725668_ps-092-24-ix-pełnomocnikmedyczny.pdf, [dostęp: 7 stycznia 2025 r. która nie tylko negatywnie zaopiniowała nieuwzględnienie możliwości rozdzielenia funkcji pełnomocnika rejestrowanego od pełnomocnika medycznego, ale także wskazała, że w projekcie postawiono zbyt daleko idące wymagania co do formy udzielania pełnomocnictwa i nie uwzględniono szczególnych okoliczności faktycznych, w jakich w praktyce pacjent mógłby udzielić pełnomocnictwa.</p> <p>Niezależnie od powyższego rozważenia wymaga, czy mając na uwadze już chociażby sam fakt, że kompleksowe uregulowanie kwestii dotyczących</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego ma miejsce w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty, nie jest celowe uregulowanie problematyki pełnomocnictwa medycznego w tym właśnie akcie prawnym. Zaznaczyć przy tym warto, że wprowadzeniu instytucji pełnomocnictwa towarzyszyć powinno uregulowanie wprost w ustawie także kwestii oświadczeń pro futuro i ich relacji do instytucji pełnomocnictwa właśnie.</p> <p>Na marginesie można też wskazać, że projektodawca powinien wziąć pod uwagę modyfikację projektowanego brzmienia art. 42a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 35 projektowanej ustawy). Literalnie odnosi się on do wydania zaświadczenia „pełnomocnikowi rejestrowanemu” i nie obejmuje „pełnomocnika rejestrowanego podstawionego”. Z uwagi na to, że – jak wolno przypuszczać – w celu uzyskania zaświadczenia pełnomocnik posłużyć się będzie musiał odpisem notarialnego pełnomocnictwa, osoba wskazana w nim jedynie jako pełnomocnik podstawiony może napotkać problemy w uzyskaniu zaświadczenia niezbędnego do uzyskania notarialnego poświadczenia pełnomocnictwa i powstania umocowania.</p>	
37.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 27 pkt 13 (art. 121 pkt 2 k.c.)	<p>Zawieszenie biegu przedawnienia</p> <p>Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 121 pkt 2 kc, której celem jest wprowadzenie kolejnej, nowej</p>	Uwaga uwzględniona

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>przeszkody w dochodzeniu roszczenia, powodującej zawieszenie biegu przedawnienia. Zmiana spowoduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia (lub odsunięcie w czasie początku biegu tego terminu) roszczeń przysługujących przeciwko osobom sprawującym opiekę, kuratorom reprezentującym lub pełnomocnikom rejestrowanym przez czas sprawowania opieki lub kurateli albo istnienia umocowania. W przeciwieństwie do pkt 1 i 3 odnośnej jednostki redakcyjnej Kodeksu cywilnego, jak też do pkt 2 w jego dotychczasowym kształcie, nie jest jednak sprecyzowane, o czyje roszczenia chodzi. Wynika stąd, że regulacja obejmie także roszczenia osób trzecich, tj. pozostających poza relacją „osoba wspierana – reprezentant”. Wątpliwości budzi tak szeroki zasięg proponowanej regulacji, niewpisujący się w model dotychczas przyjęty. Model ten miał na celu ochronę osób uprawnionych przed skutkami upływu terminu przedawnienia ich roszczeń, który mógłby poprzedzać faktyczną możliwość dochodzenia tych roszczeń od osób, od których uprawnieni w pewien sposób zależą (np. rodzice od dzieci).</p>	
38.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów	Art. 12 ¹ § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	<p>Przesłanka bezwzględnej przeszkody małżeńskiej wyrażona jest w sposób nieprecyzyjny i może prowadzić do nadużyć.</p> <p>Po pierwsze istnieje pewna kategoria osób, cierpiących na różnego typu zaburzenia czy choroby niekoniecznie psychiczne absolutnie nie</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przesłanka przeszkody małżeńskiej jest w ocenie projektodawców jasna, odnosi się bowiem do stanu osoby mającej zawrzeć związek małżeński, który uniemożliwia jej świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Na gruncie</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Polskich		powinna zawierać małżeństwa. Po drugie zaś wobec tak sformułowanej przesłanki pojawia się pytanie czy osoba uzależniona od alkoholu bądź środków psychoaktywnych w tym leków nie może zawrzeć małżeństwa?	dorobku orzeczniczego wypracowanego chociażby na podstawie art. 82 k.c., interpretacja wskazanego przepisu nie powinna budzić wątpliwości. Nie można jednak zgodzić się z tezą, że są osoby które z uwagi na zaburzenia czy choroby niekoniecznie psychiczne nie powinny zawierać małżeństwa. Na gruncie aktualnie obowiązujących przepisów prawa przeszkoda w zawarciu małżeństwa wynika z ubezwłasnowolnienia całkowitego oraz choroby psychicznej lub niedorozwoju umysłowego.
39.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 65 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	Termin na wytoczenie powództwa może być potencjalnie nieograniczony w czasie, co stanowi naruszenie dobra i praw dziecka.	Uwaga nieuwzględniona Przepis nie wprowadza nowego określenia terminu na wytoczenie powództwa a dostosowuje już obecnie obowiązujące przepisy w tym zakresie do nowej regulacji.
40.	Prokuratura Krajowa		Rozważając zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego, w tym usunięcie rozdziału II, podkreślić należy, że skutkują one eliminacją regulacji odnoszącej się do roli prokuratora w postępowaniu. Wydaje się, nie wynika to bowiem z uzasadnienia projektu, że wobec zmiany systemowej, w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnościami, projektodawca za zbędny uznał obowiązkowy udział prokuratora w tego typu	Uwaga uwzględniona w części Zmieniono treść art. 605 (3) kpc dodano prokuratora jako wnioskodawcę. Zgodnie z art. 605(1) § 2. Sąd może z urzędu wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, zmianę kuratora reprezentującego albo wspierającego oraz o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

		<p>postępowaniach sądowych, pozostawiając sądowi możliwość zawiadomienia prokuratora w trybie art. 59 kpc, jeżeli uzna jego udział za potrzebny.</p> <p>W zakresie przepisów określających postępowanie w przedmiocie kurateli dla osób pełnoletnich projekt wylicza podmioty uprawnione do złożenia wniosku (art. 6053kpc), jednakże nie wskazuje podmiotów zobowiązanych do podjęcia działań zmierzających do uruchomienia postępowania sądowego. Brak regulacji w tym zakresie może doprowadzić do sytuacji, w której żaden z podmiotów uprawnionych nie wystąpi z wnioskiem, oczekując na działanie innego z uprawnionych podmiotów, mających wiedzę o takiej potrzebie. Analogiczna sytuacja może wystąpić również w przypadku art. 10916 § 3 k.c, gdy umocowanie pełnomocnika rejestrowanego wygasa. Żaden z uprawnionych podmiotów nie jest zobowiązany do natychmiastowego podjęcia działań zmierzających do ustanowienia kuratora reprezentującego.</p> <p>Projekt w obecnej wersji nie zawiera również przepisów uprawniających korzystającego z instrumentu wspierania do zainicjowania postępowania mającego na celu rezygnację z dalszego korzystania z tej instytucji, z uwagi na zmianę stanu zdrowia, będącego odpowiednikiem dotychczasowego art. 559 § 3 kpc.</p> <p>Kolejnym elementem wymagającym ponownej analizy w związku z wprowadzeniem instrumentów wspieranego podejmowania decyzji</p>	<p>albo o uchylenie kurateli. Zatem takie postępowanie może być zawsze wszczęte z urzędu. Wystarczy zawiadomienie do sądu.</p> <p>Zgodnie natomiast z treścią art. 572 kpc każdy komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p> <p>Każda osoba wspierana, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, będzie mogła samodzielnie wystąpić do sądu o uchylenie kurateli albo zmianę zakresu jego umocowania.</p> <p>Projektodawca dokonał przeglądu wszystkich regulacji wykraczających poza obszar prawa cywilnego, w których ustawodawca posługuje się pojęciami ubezwłasnowolnienia, pełnej (braku pełnej) zdolności do czynności prawnych w porozumieniu z innymi resortami.</p>
--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>jest wpływ zmian na przewidziane w ustawach procedury, odnoszące się do realizacji praw osób ubezwłasnowolnionych, w kontekście określania przez sąd w postanowieniu ustanawiającym kuratora reprezentującego zakresu i rodzaju spraw, które mogą być dokonywane przez kuratora oraz zezwolenia sądu w ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby i majątku osoby wspieranej. Zwrócić tu należy uwagę na art. 22 ust 1 pkt 9 projektu, tj. umieszczenie w domu pomocy społecznej, przy jednoczesnym pominięciu działań dotyczących przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osoby bez jej zgody. Konsekwencją takiego zapisu powinny być zmiany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. 2024, 917) np. art. 10a ust. 2 w zakresie prawa do pomocy w ochronie praw osoby korzystającej ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny, art. 20 dotyczącego wyrażenia zgody przez kuratora osoby ubezwłasnowolnionej, czy też art. 22 regulującego obowiązek uzyskania zgody na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego. Powyższe powinno dotyczyć również działań umocowanego pełnomocnika rejestrowanego, który zgodnie z art. 10910 będzie umocowany do wyrażania w imieniu mocodawcy zgody albo sprzeciwu na udzielanie świadczeń zdrowotnych lub na inne czynności medyczne. Zmiany powinny objąć również procedury określone w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza</p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			dentysty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 z późn. zm.), np. w zakresie art. 32 ust. 6.	
40.	Sąd Najwyższy	65 § 1 ¹ k.p.c.	Brzmienie przepisu może budzić wątpliwości, czy chodzi o sytuację, gdy kurator reprezentujący został ustanowiony do działania w imieniu osoby wspieranej czy tylko, gdy zastrzeżono, że pewne czynności mają być dokonywane jedynie za zgodą kuratora. Obecne brzmienie przepisu sugeruje, że chodzi o obie sytuacje. Nie jest jednak jasne, czy taka była wola ustawodawcy, gdyż brak dostatecznego wyjaśnienia w uzasadnieniu.	Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie, w szczególności art.19. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR. Art. 65 kpc dotyczy każdego rodzaju kuratora reprezentującego.
41.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 65 § 1 ¹ kodeksu postępowania cywilnego	Czy osoba mająca ustanowionego kuratora wspierającego już taką zdolność będzie posiadała?	Wyjaśnienie do uwagi Ustanowienie kuratora wspierającego nie wyłącza zdolności procesowej.
42.	Sąd Najwyższy	66 § 2 k.p.c.	Zdanie drugie błędnie skonstruowane, gdyż dotyczy ono przypadku niewystarczającego zakresu kurateli reprezentującej, a jednocześnie upoważnia do wystąpienia o kuratele reprezentującą dla osoby jej nieposiadającej. Należy rozbić na odrębne zdania regulujące dwie różne hipotezy Propozycja brzmienia przepisu 2. Osoba pełnoletnia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego, może	Uwaga nieuwzględniona , ale poprawiono przepis przez przeniesienie zdania drugiego do oddzielnego paragrafu. Przedmiotowe zdanie drugie nie dotyczy tylko sytuacji, gdy strona – osoba wspierana działa przez kuratora reprezentującego, ale także takiej, gdy strona działa samodzielnie i aktualnie nie ma żadnego kuratora reprezentującego, który mógłby świadczyć wsparcie i

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>podejmować czynności procesowe tylko przez kuratora reprezentującego w zakresie jego umocowania. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że zakres umocowania kuratora reprezentującego ustanowionego dla strony jest niewystarczający do ochrony jej praw i interesów, sąd może zawiadomić właściwy sąd o potrzebie zmiany zakresu umocowania kuratora o reprezentowanie osoby wspieranej w tym postępowaniu. W ten sam sposób można zawiadomić właściwy sąd o potrzebie powołania kuratora reprezentującego. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy osoba fizyczna nie ma możliwości działania, sąd orzekający może także z urzędu ustanowić dla niej kuratora, do którego stosuje się odpowiednio art. 69.</p>	<p>podejmować działania, choć są ku temu podstawy. Na przykład został uprzednio ustanowiony kurator reprezentujący do dokonania w zastępstwie osoby wspieranej określonej czynności prawnej, a następnie na kanwie tej czynności prawnej zaistniał spór sądowy. Kuratela reprezentująca z chwilą dokonania tej czynności wygasła, a zatem osoba wspierana może samodzielnie działać w procesie. Sąd dostrzegając, że strona, która przy dokonaniu czynności korzystała ze wsparcia może uznać, że to wsparcie jest potrzebne także przy prowadzeniu sporu powstałego na tle tej czynności i wystąpić o jego powołanie.</p>
43.	<p>Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich</p>	<p>Art. 117 § 7 kodeksu postępowania cywilnego</p>	<p>Wykreślić zdanie drugie.</p> <p>Sąd powinien ewentualnie pouczyć osobę fizyczną, odośnie tego, że widzi potrzebę włączenia do sprawy adwokata czy radcę prawnego, a nie na siłę ustanawiać pełnomocnika w drodze przymusu.</p> <p>Pobocznie, koszt takiego pełnomocnika przymusowego powinien ponosić Skarb Państwa.</p> <p>Jeżeli sąd z urzędu ustanawia „pełnomocnika przymusowego” dla osoby fizycznej, to koszty wynagrodzenia takiego pełnomocnika powinien</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Dotychczas ubezwłasnowolnienie skutkowało także brakiem zdolności procesowej i niemożliwością samodzielnego działania w procesie. Zmiana tej zasady i wprowadzenie instrumentów wsparcia, które mają umożliwić osobom potrzebującym wsparcia samodzielne działanie w jak najszerszym zakresie skutkują potrzebą wprowadzenia odrębnych regulacji procesowych np. takich jak w art. 117 § 7 kpc. Już teraz występujące pouczenie o możliwości wystąpienia o pełnomocnika z</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>ponieść Skarb Państwa. Gdyby osoba fizyczna chciała ustanowić dla siebie pełnomocnika zawodowego, to udzieliłaby w tym zakresie odpowiedniego pełnomocnictwa i zawarła umowę. Skoro osoba fizyczna sama nie widzi takiej potrzeby, to sąd nie powinien uszczęśliwiać danej osoby na siłę i ustanawiać dla niej przymusowo pełnomocnika.</p> <p>Ewentualnie, sąd mógłby pouczyć osobę fizyczną, że w jego ocenie dla lepszego zabezpieczenia swoich spraw strona powinna korzystać z usług adwokata czy radcy prawnego.</p> <p>Z jednej strony bowiem projektodawca uwalnia osoby ubezwłasnowolnione spod tej instytucji, z drugiej zaś osobom samodzielnie myślącym, na siłę wpycha pełnomocnika zawodowego.</p>	<p>urzędu może okazać się niewystarczające, gdyż można zaobserwować nie zawsze uzasadnione przeświadczenie stron, że samodzielnie poradzą sobie z prowadzeniem procesu, nie dostrzegając jego złożoności w konkretnym przypadku. Czasami takie nastawienie można zaobserwować u osób z zaburzeniami psychicznymi, czy osób, które mają negatywną opinię o zawodowych pełnomocnikach np. w oparciu o wcześniejsze swoje doświadczenie.</p> <p>Tytułem przykładu można wskazać sytuację, gdy zawierając umowę sprzedaży nieruchomości osoba korzystała ze wsparcia kuratora reprezentującego do dokonania tej czynności np. przez wyrażenie na nią zgody. Po jej dokonaniu kurator przestał działać, bo jego umocowanie wygasło. Po jakimś czasie jednak osoba ta została pozwana o roszczenia wynikające z tej umowy. Nie zawsze uzasadnione jest ustanawianie kuratora reprezentującego, gdy może wystarczyć działanie zawodowego pełnomocnika. Jeżeli nie, taki pełnomocnik powinien – zgodnie z projektowanym § 8 zawiadomić właściwy sąd o okolicznościach uzasadniających rozważenie potrzeby ustanowienia kuratora. Przy czym także w przypadku</p>
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>ustanowienia pełnomocnika z urzędu bez wniosku, strona może w każdej chwili zrezygnować z pomocy takiego pełnomocnika, tak jak obecnie to ma miejsce w każdym innym przypadku. Potrzebny jest jednak mechanizm, aby strona miała szansę z pomocy zawodowego pełnomocnika skorzystać, nawet gdy sobie nie uświadamia, że takiej pomocy potrzebuje. Ten mechanizm będzie miał zastosowanie tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy udział w sprawie sąd uzna za konieczny. Podstawowym sposobem działania sądu, który dostrzega nieporadność działania strony i skomplikowany charakter sprawy, jest dokonanie niezbędnych pouczeń, w tym o potrzebie rozważenia działania w sprawie przez pełnomocnika, ewentualnie o możliwości złożenia wniosku o ustanowienie takowego z urzędu. Zgodnie z projektem dopiero, gdy sąd dostrzega, iż szeroko rozumiany stan psychofizyczny strony nie pozwala: na zrozumienie takiego pouczenia i jakie działania w jego wyniku powinny być podjęte, albo na podjęcie przez stronę takich działań, może uznać, że zachodzi szczególny wypadek, który uzasadnia ustanowienie pełnomocnika bez wniosku samej strony.</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>Będą to zatem sytuacje wyjątkowe, w których już teraz o zasadności wystąpienia o pełnomocnika z urzędu strony albo ich np. opiekunowie ustawowi byli informowani i korzystali z przewidzianych prawem możliwości. Różnica polega na tym, że z reguły w tych przypadkach, w których w wyniku zmian ustawowych zostanie zniesiona opieka, strona będzie mogła działać samodzielnie w procesie, nie zawsze mając ku temu warunki. Także już teraz w każdym wypadku, gdy pełnomocnik jest ustanowiony z urzędu, strona nie ma obowiązku korzystać z pomocy takiego pełnomocnika i w każdej chwili może wypowiedzieć to pełnomocnictwo. Wprowadzenie art. 117 § 7 kpc nic w tej mierze nie zmienia, a najpełniej zapewnia środki wsparcia dla strony słabszej w procesie w związku z likwidacją generalnego wyłączenia zdolności procesowej osób, które dotychczas były ubezwłasnowolnione. Ten mechanizm będzie miał zastosowanie tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jako wyjątek, a nie reguła. Także obecnie przepisy przewidują możliwość obciążenia strony wynagrodzeniem pełnomocnika z urzędu, dla której został on ustanowiony przez sąd. Jedyna zmiana</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				<p>polega na możliwości wyjątkowego przyznania pełnomocnika z urzędu bez wniosku strony, zaś pozostałe rozwiązania odnoszące się do instytucji pełnomocnika z urzędu oraz kosztów postępowania pozostały bez zmian.</p> <p>Odnosnie wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu – tu również nie dochodzi do modyfikacji zasad ogólnych, które dotychczas funkcjonują. Projektowane rozwiązania dotyczą każdej osoby fizycznej i nie znoszą rozwiązań, które pozwalają sądowi nie obciążać strony kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Projektowany art. 117 § 7 k.p.c. już zawiera w sobie normę, która wyklucza obciążenie strony wynagrodzeniem pełnomocnika, gdy jej sytuacja majątkowa i rodzinna na to nie pozwala bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Jeżeli osoba, dla której został ustanowiony pełnomocnik ma środki na pokrycie kosztów jego wynagrodzenia, powinna to zrobić. Nie zmienia to jednak zasady, że koszty tego wynagrodzenia będą rozliczane w ramach kosztów procesu.</p>
44.	Sąd Najwyższy	Art.117 § 7 i 8 k.p.c.	Proponowany przepis zasługuje na pełną aprobatę. W k.p.c brak było dotąd regulacji umożliwiającej	Uwaga pozytywna

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			ustanowienie pełnomocnika z urzędu dla osób wymagających pomocy prawnej, gdy same nie wystąpiły z odpowiednim wnioskiem (poza wyjątkami w postępowaniu nieprocesowym). Proponowane rozwiązanie trzeba uznać za krok we właściwym kierunku	
45.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	propozycja zmiany w art. 183 ² § 1 k.p.c.	<p>Rekomendujemy rozważenie zmiany wymagań wobec mediatora w związku z projektowanym brzmieniem art. 12 i 15 k.c., w którym pojęcie braku i ograniczenia zdolności do czynności prawnych odnosi się jedynie do kryterium wieku.</p> <p>Art. 183² § 1 k.p.c. Mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych <u>i korzystająca w pełni z praw publicznych, dla której nie został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik rejestrowany.</u></p>	Uwaga uwzględniona w inny sposób
46.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 543 ⁶ § 1 kodeksu postępowania cywilnego	<p>Proponujemy brzmienie: „Ograniczenie uprawnień może polegać w szczególności na zobowiązaniu pełnomocnika rejestrowanego przez sąd do uzyskiwania zgody sądu na czynności objęte ograniczeniem”.</p> <p>Uzyskanie zgody sądu na dokonanie czynności objętej ograniczeniem, będzie stanowiło szersze zabezpieczenie interesów osoby wspieranej.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Pełnomocnik rejestrowany jest zobowiązany do uzyskania zgody sądu na dokonanie czynności, w przypadkach o których mowa w art. 109(12) k.c. Ponadto przy ograniczeniu czynności w art. 546(6) § 1 kodeksu postępowania cywilnego wskazano katalog przykładowy co do sposobu ograniczenia umocowania.</p>
47.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu	Art. 543 ⁶ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	Proponujemy w takiej sytuacji ustanawiać kuratora wspierającego do czynności określonego rodzaju.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Kurator wspierający nie może być powołany do reprezentowania osoby</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Terytorialnego Związek Powiatów Polskich			wspieranej, może udzielać wyłącznie faktycznego wsparcia.
48.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 543 ⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	<p>Sąd powinien móc samodzielnie wprowadzać dane bezpośrednio do rejestru pełnomocnictw, załączając do rejestru stosowne orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.</p> <p>Przesyłanie do Krajowej Rady Notarialnej orzeczeń, a następnie wprowadzanie przez nią danych do rejestru pełnomocnictw, stanowi nieefektywne wykorzystanie zasobów i wydłużenie ścieżki postępowania. Sąd powinien móc samodzielnie dokonać zmian w rejestrze pełnomocnictw.</p>	Uwaga uwzględniona
49.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 29 pkt 8 (art. 605 ¹ k.p.c.)	<p>Wątpliwości budzi określenie właściwości rzeczowej sądu w sprawach dotyczących kuratora reprezentującego. Zgodnie z projektowanym art. 605¹ kpc, w sprawach o ustanowienie, zmianę kuratora reprezentującego lub wspierającego oraz o zmianę zakresu umocowania kuratora reprezentującego, albo o uchylenie kurateli właściwy jest sąd opiekuńczy (zasadniczo miejsca zwykłego pobytu osoby, której postępowanie dotyczy) – czyli sąd rejonowy. W uzasadnieniu projektu brak jest odniesienia do tej kwestii. Można przypuszczać, że projektodawca uznał, iż skoro orzeczenie sądu nie prowadzi do ubezwłasnowolnienia (w postaci przewidzianej przez dotychczasowe regulacje – czyli</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Projektodawca uznał, że skoro orzeczenie sądu nie prowadzi do ubezwłasnowolnienia (częściowego lub całkowitego pozbawienia zdolności do czynności prawnych), to „ciężar gatunkowy” sprawy nie uzasadnia właściwości sądów okręgowych. W wydziałach rodzinnych nie orzekają asesory.</p> <p>Kwestie dodatkowej etatyzacji związanej z projektem wyjaśniono w OSR. Uzasadnienie nie zawiera analizy, w jaki sposób rozpatrywanie spraw dotyczących</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>częściowego lub całkowitego pozbawienia zdolności do czynności prawnych), to „ciężar gatunkowy” sprawy nie uzasadnia właściwości sądów okręgowych. O ile zatem sprawy o ubezwłasnowolnienie są rozpatrywane przez sąd okręgowy (art. 544 kpc, do września 2023 r. – w składzie zawodowym trzyosobowym), o tyle sprawa o ustanowienie/uchylenie kurateli będzie rozpatrywana przez sąd rejonowy, jak inne sprawy dotyczące opieki czy kurateli (art. 507 kpc).</p> <p>Jednak nie sposób pominąć faktu, że sytuacje wymagające ustanowienia kuratora reprezentującego są podobne do tych, które obecnie uzasadniają ubezwłasnowolnienie (pomimo tego, że projektowany art. 16 kc oraz art. 13 i 16 kc w obecnym brzmieniu w odmienny sposób kształtują podstawy, odpowiednio, kurateli i ubezwłasnowolnienia; o ile obecne przepisy kc odwołują się do zaburzeń psychicznych, to projekt wskazuje na abstrakcyjne postrzeganie i ocenę rzeczywistości). Przede wszystkim jednak orzeczenie o ustanowieniu kuratora reprezentującego będzie miało analogiczne skutki do tych, jakie obecnie wywołuje orzeczenie o ubezwłasnowolnieniu całkowitym lub częściowym: jest to częściowe bądź prawie całkowite pozbawienie uczestnika zdolności do czynności prawnych, poprzez pozbawienie skuteczności prawnej określonych czynności podejmowanych przez reprezentowanego, bądź</p>	<p>kurateli wpłynie na obciążenie sądów rejonowych, bowiem analiza takich okoliczności jest przeprowadzana w innym dokumencie jakim jest OSR.</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>uzależnienie ich skuteczności od zgody kuratora lub sądu (projektowane art. 18–19 kc). Tymczasem, jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, przyjęcie, że sprawy o ubezwłasnowolnienie rozpoznaje się w pierwszej instancji przed sądem okręgowym, świadczy o wadze tego rodzaju spraw. Prawomocne postanowienie sądu stwierdzające, że uczestnik tego postępowania jest osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie lub częściowo wiąże się z daleko idącymi ingerencjami w jego życie. Powyższe uzasadniało odstępstwo od reguły, że sprawę w postępowaniu nieprocesowym w sądzie pierwszej instancji prowadzi się przed właściwym sądem rejonowym w składzie jednego sędziego. Z tych samych względów krytycznie oceniono zmianę art. 544 § 1 kpc, wprowadzoną ustawą nowelizującą z dnia 7 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r, poz. 1860), w ramach której zrezygnowano z trzyosobowego, zawodowego składu sędziowskiego przy orzekaniu o ubezwłasnowolnieniu²². Zob. A. Partyk, T. Partyk, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 506– 1217. Tom II, red. O. M. Piaskowska, Warszawa 2024, art. 544. Należy założyć, że orzeczenie o ustanowieniu kuratora reprezentującego/uchyleniu kurateli – podobnie jak ubezwłasnowolnienie – będzie stanowiło istotną i poważną ingerencję w życie osoby reprezentowanej, podobnie są także ukształtowane przepisy regulujące postępowanie w tych sprawach (konieczność odwołania się do wiadomości</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>specjalnych, obowiązek wysłuchania uczestnika, szczególny tryb doręczeń oraz instytucja doradcy tymczasowego). Projektodawca powinien zatem uzasadnić, dlaczego orzeczenie dotyczące zdolności do czynności prawnych danej osoby – a zatem orzeczenie o zakresie podejmowanych przez osobę dorosłą decyzji – jest przekazane do rozpoznania sądom rejonowym. Uwagi te dotyczą kwestii ustanowienia kuratora reprezentującego, określenia zakresu jego umocowania oraz uchylecia kurateli: sprawy dotyczące ustanowienia i działania kuratora wspierającego, oraz sprawy o zezwolenie na dokonanie określonych czynności przez kuratora reprezentującego nie wpływają na zdolność do czynności prawnych reprezentowanego; właściwość sądów rejonowych wydaje się wystarczająca.</p> <p>Uzasadnienie nie zawiera także analizy, w jaki sposób rozpatrywanie spraw dotyczących kurateli wpłynie na obciążenie sądów rejonowych. Z informacji dostępnych na stronach Ministerstwa Sprawiedliwości²³ https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/opracowania-wieloletnie/. wynika, że co roku wpływa do sądów okręgowych pomiędzy 14 a 16 tysięcy wniosków o ubezwłasnowolnienie (w roku 2023 r. było to 16 329 spraw). Z uzasadnienia projektu nie wynika, czy zmiana właściwości będzie powiązana ze wzmocnieniem kadrowym sądów rejonowych.</p>	
50.	Komisja	Art. 605 ³ § 1 pkt 3	Czy aby na pewno intencją projektodawcy jest	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	kodeksu postępowania cywilnego	<p>możliwość zgłaszania wniosku przez osoby pozostające ze sobą we wspólnym gospodarstwie domowym a nie wspólnym pożyciu?</p> <p>We wspólnym gospodarstwie domowym, w szczególności w rodzinach wielopokoleniowych mogą zamieszkiwać ze sobą potencjalnie niespokrewnione a wręcz obce dla siebie osoby, zatem takie rozszerzenie wydaje się być niebezpieczne z punktu widzenia składania wniosków w złej wierze.</p>	Pojęcie osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym jest szersze, obejmuje również osobę pozostającą we wspólnym pożyciu. Intencja projektodawcy miała na celu szerszą regulację. Z art. 605(3) § 2 kpc wynika, że osoba, która zgłosiła wniosek o ustanowienie kuratora reprezentującego w złej wierze podlega karze grzywny.
51.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	<p>Zawiadomienie powinno ograniczyć się do małżonka ewentualnie osoby pozostającej we wspólnym pożyciu z osobą, dla której ma być ustanowiony kurator.</p> <p>Nie do końca jest dla nas zrozumiała idea możliwości zawiadamiania wszystkich osób, które zamieszkują ze sobą w jednym gospodarstwie domowym. Nie wszystkich bowiem osób, postępowanie w sprawie ustanowienia kuratora będzie w jakikolwiek sposób dotyczyło a wręcz z takich wiadomości mogą one czynić użytek sprzeczny z zasadami współżycia społecznego</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Intencją projektodawcy jest zawiadomienie osoby, która pozostaje z tą osobą we wspólnym gospodarstwie domowym. Pozostawanie we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą potrzebującą wsparcia/ osobą wspieraną oznacza że osoba ta zamieszkuje i wspólnie z nią prowadzi gospodarstwo. Nie jest w tym przypadku decydujące pokrewieństwo a fakt wspólnego zamieszkiwania i prowadzenia gospodarstwa.</p>
52.	Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 29 pkt 8- art. 605 ⁵ § 1 i § 3 k.p.c.	W projektowanym art. 605 ⁵ § 1 i § 3 k.p.c. rekomendujemy rezygnację z możliwości odstąpienia przez sąd od bezpośredniego wysłuchania osoby, której dotyczy postępowanie oraz pozostawienie obowiązku obecności biegłego podczas wysłuchania. Regułą powinien pozostać	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zasadą jest obligatoryjne wysłuchanie, natomiast odstąpienie od wysłuchania może nastąpić wyjątkowo w przypadku wskazanym w zdaniu trzecim art. 605(5)</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>istniejący obecnie standard ochrony interesów uczestnika postępowania (w art. 547 k.p.c.), czyli obowiązek bezpośredniego wysłuchania przez sąd (lub podjęcia próby wysłuchania) osoby potrzebującej wsparcia w obecności biegłych odpowiednich specjalności: psychologa, psychiatry lub neurologa. Dopiero po bezpośrednim kontakcie z uczestnikiem postępowania sąd może stwierdzić ewentualną niemożność porozumienia się. Biorąc pod uwagę daleko idące skutki ustanowienia kuratora reprezentującego, w tym pozbawienie osoby reprezentowanej praw do samodzielnego decydowania w podstawowych sferach życia, samodzielne i bezpośrednie zweryfikowania przez sąd stanu fizycznego i psychicznego osoby, której dotyczy postępowanie, stanowi podstawową gwarancję przestrzegania jej praw i zapewnienia prawa do sądu. Ponadto obligatoryjne powinno pozostać przeprowadzenie wysłuchania w obecności biegłego psychologa, psychiatry lub neurologa, a nie przez biegłego dowolnej specjalności. Ocena, czy istnieje możliwość porozumienia z uczestnikiem postępowania powinna zostać dokonana bezpośrednio przez sąd, wspomagany przez profesjonalistę w osobie biegłego, który będzie w stanie ocenić wpływ istniejącego w trakcie wysłuchania stanu zdrowia osoby wysłuchiwanej na jej możliwości komunikacyjne.</p>	<p>§ 1 kpc. Brak podstawy do zmiany § 3 art. 605(5) kpc, albowiem zapewnienie obecności biegłego psychologa albo biegłego innej specjalności przy każdym wysłuchaniu będzie iluzoryczne z uwagi na braki kadrowe biegłych na listach biegłych sądowych. Ponadto przepis dotyczy również zmiany kuratora i zamiany zakresu umocowania kuratora, zatem nie w każdym przypadku takie wysłuchanie w obecności biegłego byłoby konieczne.</p>
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Art. 605⁵ § 1. Osobę, której postępowanie dotyczy o ustanowienie kuratora reprezentującego, należy wysłuchać niezwłocznie po wszczęciu postępowania. W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb. Wysłuchanie może odbyć się poza salą posiedzeń. Sąd może odstąpić od wysłuchania tylko wówczas, gdy brak jest możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą, dla której ma zostać ustanowiony kurator. § 2. Przed wysłuchaniem sąd może zlecić kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu w celu ustalenia sposobu funkcjonowania osoby, dla której ma zostać ustanowiony kurator reprezentujący i sposobu skutecznej komunikacji z tą osobą, chyba że wystarczająca dla dokonania tych ustaleń jest dokumentacja dotycząca tej osoby będąca w posiadaniu sądu. § 3. W razie potrzeby Wysłuchanie odbywa się w obecności biegłego psychologa <u>lub biegłego psychiatry albo neurologa innej specjalności</u>. § 4. Niemożność porozumienia się z osobą, której postępowanie dotyczy stwierdza się w protokole po wysłuchaniu osób uczestniczących w posiedzeniu. § 5. Minister Sprawiedliwości określi (...).</p>	
53.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 29 pkt 8 (art. 605 ⁷ § 1 k.p.c.)	<p>Konieczność uzyskania opinii lekarza psychiatry w przypadku ustanowienia kuratora z powodu zaburzeń psychicznych</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Definicja „zaburzeń psychicznych”, uregulowana jest w art. 3 pkt 1 ustawy z</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Zgodnie z projektowanym art. 605⁷ § 1 kpc wobec osoby, dla której według wniosku kurator reprezentujący ma być ustanowiony z powodu zaburzeń psychicznych, powinna być wydana opinia przez biegłego lekarza psychiatrę lub neurologa, a w uzasadnionych przypadkach z zakresu innej specjalizacji.</p> <p>Komiteta ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami w komentarzu ogólnym nr 1 podkreślił, że osoby z niepełnosprawnością intelektualną lub psychospołeczną są w dalszym ciągu w niewspółmierny sposób zagrożone systemami zastępczego podejmowania decyzji lub pozbawieniem zdolności do czynności prawnych. Komitet pragnie potwierdzić, iż status osoby z niepełnosprawnością lub też posiadanie określonych elementów niepełnosprawności (w tym zaburzeń fizycznych lub sensorycznych) nie może stanowić podstawy do pozbawienia jakiegokolwiek z praw określonych w artykule 12.</p> <p>W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że na gruncie wskazanego projektu nie została sformułowana definicja osoby z zaburzeniami psychicznymi. Jedyna taka definicja występuje na gruncie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego¹¹ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917). i obejmuje zarówno osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnością</p>	<p>dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Projektodawca nawiązuje w swojej regulacji do definicji ustawowej. Brak podstawy do kwestionowania tej definicji. Aktualnie rekomenduje się, <i>aby używać pojęcia „zaburzenia psychiczne”</i>. <i>Także Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Zaburzeń ICD 11 definiuje pojęcie zaburzenia psychicznego. Warto zaznaczyć, że już w klasyfikacji ICD 10, zatwierdzonej w 1990 r., nie było pojęcia choroby psychicznej, a rekomendowano w jej wstępie posługiwanie się określeniem zaburzenie psychiczne. Zaburzenie psychiczne definiowane jest jako układ klinicznie stwierdzalnych objawów lub zachowań połączonych, w większości przypadków, z cierpieniem oraz z zaburzeniem funkcjonowania indywidualnego. (Czytaj więcej na Prawo.pl:</i></p> <p>https://www.prawo.pl/zdrowie/planowane-zmiany-w-ustawie-o-ochronie-zdrowia-psychicznego,530928.html).</p> <p>Uwaga dotycząca regulacji dotyczącej zamieszkania osoby w domu pomocy społecznej bądź innej placówce</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>intelektualną, jak również osoby „wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym”, w tym osoby w spektrum autyzmu. Tak skonstruowana definicja jest szeroka. Oczywiście zarówno osoby z niepełnosprawnością intelektualną, jak i z zaburzeniami neurorozwojowymi mogą potrzebować wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych, jednak w świetle aktualnej wiedzy i trendów nie jest to równoznaczne z byciem osobą z zaburzeniami psychicznymi¹². Podobne stanowisko zostało przedstawione w wystąpieniu generalnych Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Zdrowia z dnia 6 stycznia 2023 r., znak: V.7016.1.2023.JK, https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-01/Do_MZ_zdrowie_psychiczne_ustawa_nowelizacja_6.01.2023.pdf. Powyższa regulacja wymaga zatem dalszej analizy.</p> <p>Jednocześnie chciałbym zauważyć, że rozwiązania dotyczące zasad zamieszkania w domu pomocy społecznej bądź innych placówkach całodobowej opieki zostały uregulowane zarówno w art. 54 ustawy o pomocy społecznej¹³, Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). jak i art. 39 ustawy</p>	<p>całodobowej opieki została uwzględniona.</p> <p>Zmiana art. 68c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 38 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.</p>
--	--	--	---	--

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			o ochronie zdrowia psychicznego ¹⁴ . Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917). Warto podkreślić, że rozwiązania zawarte w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego powstały w odpowiedzi na wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 16 października 2012 r. w sprawie Kędzior przeciwko Polsce (skarga nr 45026/07), zgodnie z którym osoba całkowicie ubezwłasnowolniona ma prawo do wyrażenia woli i preferencji w sprawach, które jej dotyczą, a sąd oraz każda inna instytucja publiczna mają obowiązek wysłuchać tę osobę oraz wziąć jej opinię pod uwagę. Zatem we wskazanym zakresie kluczowe jest odniesienie się do istniejących regulacji prawnych dotyczących możliwości zamieszkania w domu pomocy społecznej bądź innej placówce całodobowej opieki z poszanowaniem preferencji osoby wspieranej.	
54.	Sąd Najwyższy	Oddział 4 k.p.c.	Wątpliwości budzi umiejscowienie spraw z zakresu pełnomocnictwa rejestrowanego w wydziałach cywilnych, podczas, gdy sprawy z zakresu kurateli reprezentującej i wspierającej mają być prowadzone w postępowaniu opiekuńczym (wydziały rodzinne i nieletnich). Ze względu na ścisłe powiązanie tych postępowań i wzajemną interakcję oraz wykorzystanie podobnych regulacji procesowych wskazane byłoby scalenie obu tych postępowań w jednym rodzaju wydziału – cywilnego lub rodzinnego i nieletnich. Proponować należałoby tu sądownictwo	Wyjaśnienie do uwagi Instytucja pełnomocnictwa rejestrowanego ma charakter cywilnoprawny, jest powiązana z ogólnymi przepisami o pełnomocnictwie uregulowanymi w kodeksie cywilnym w związku z powyższym uzasadnione jest aby tego rodzaju sprawy były rozpoznawane przez wydziały cywilne. Stosunek pełnomocnictwa, także rejestrowanego, jest instytucją prawa

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			opiekuńcze jako bardziej właściwe do tego typu spraw.	cywilnego, a nie opiekuńczego. Sprawy dot. pełnomocnictwa rejestrowanego w żaden sposób nie wiążą się z badaniem potrzeby i zakresu wsparcia, lecz badaniem prawidłowości działania tego pełnomocnika głównie w sferze prawnej, w obrocie w zastępstwie za mocodawcę.
55.	Sąd Najwyższy	Art. 543 ⁶ . § 1 k.p.c.	<p>Proponuje się usunięcie sformułowania „przez sąd” jako zbędnego</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Art. 543⁶. § 1. Sąd może wydać postanowienie o zawieszeniu albo ograniczeniu uprawnień pełnomocnika rejestrowanego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Ograniczenie uprawnień może polegać w szczególności na zobowiązaniu pełnomocnika rejestrowanego do uzyskiwania zgody doradcy tymczasowego na dokonanie czynności objętych ograniczeniem.</p>	Uwaga uwzględniona
56.	Sąd Najwyższy	Art. 543 ⁶ . § 2 k.p.c.	<p>Proponuje się usunięcie sformułowania: „pełnomocnika rejestrowanego”, gdyż występuje w jednym zdaniu dwukrotnie</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>§ 2. Sąd może ustanowić dla mocodawcy doradcę tymczasowego w przypadku</p>	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			zawieszenia uprawnień albo ograniczenia uprawnień pełnomocnika rejestrowanego, gdy uzna to za konieczne dla ochrony osoby mocodawcy lub jego majątku. Przepis art. 605 ¹³ § 3 stosuje się odpowiednio.	
57.	Sąd Najwyższy	Art. 605 ⁵ . § 1 k.p.c.	<p>Zamiana kolejności słów „dotyczy” i „postępowanie”, aby zdanie było poprawne</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Art. 605⁵. § 1. Osobę, której dotyczy postępowanie o ustanowienie kuratora reprezentującego, należy wysłuchać niezwłocznie po wszczęciu postępowania. W przypadku osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się, wysłuchanie przeprowadza się przy uwzględnieniu tych potrzeb. Wysłuchanie może odbyć się poza salą posiedzeń. Sąd może odstąpić od wysłuchania tylko wówczas, gdy brak jest możliwości jakiegokolwiek porozumienia się z osobą, dla której ma zostać ustanowiony kurator.</p>	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

58.	Sąd Najwyższy	Art. 605 ⁸ § 1 k.p.c.	<p>Błędne odesłanie, powinno być do art. 605⁵ § 1 k.p.c.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Art. 605⁸ § 1. Sąd może zaniechać doręczenia pism sądowych, wezwania bądź wysłuchania osoby, której postępowanie dotyczy o ustanowienie kuratora reprezentującego, jeżeli uzna to za niecelowe ze względu na stan zdrowia tej osoby. Nie dotyczy to wysłuchania, o którym mowa w art. 605⁵ § 1.</p>	Uwaga uwzględniona
59.	Sąd Najwyższy	Art. 605 ¹⁰ § 2 k.p.c.	<p>W praktyce przepis bardzo trudny do stosowania. Wymaga wiedzy sądu, że osobie potrzebującej wsparcia udzielono pełnomocnictwa rejestrowanego. Żaden przepis k.p.c. nie nakłada zaś na sąd opiekuńczy obowiązku sprawdzenia, czy osobie wspieranej udzielono takiego pełnomocnictwa. Do rozważenia zatem potrzeba wprowadzenia takiego przepisu.</p>	Uwaga uwzględniona
60.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ¹⁰ § 2 kodeksu postępowania cywilnego	<p>Uwaga analogiczna jak do art. 543⁸ § 2 – sąd powinien móc samodzielnie wprowadzić dane.</p>	Uwaga uwzględniona
61.	Komisja Wspólna	Art. 605 ¹³ § 3 kodeksu postępowania cywilnego	<p>Prosimy o wskazanie, jakie to konkretnie przepisy, z czego będzie pokrywane to wynagrodzenie?</p>	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich		Jeżeli wynagrodzenie ma być przyznawane na podstawie art. 53a ustawy o pomocy społecznej to przepis wymaga nowelizacji, mowa w nim jest bowiem o opiece, a instytucja ta zostanie zlikwidowana.	Zmieniono art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
61.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Urząd Miasta Częstochowy	Art.605 ¹³ §3 (str.23)	<p> dodanie do treści projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji zapisów dotyczących zmiany art. 18 ust. 1 pkt 9) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) i nadanie temu przepisowi następującego brzmienia: „9) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki i kurateli;”</p> <p>Proponowany projekt ustawy wprowadzi do systemu nowe rozwiązania oparte na zastąpieniu ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji (m.in. nowe instytucje kurateli). Rozwiązania prawne zawarte w projekcie pozwolą na zapewnienie faktycznego wsparcia osobom potrzebującym w prowadzeniu ich spraw, a także właściwej reprezentacji jeśli w pewnym zakresie osoba ta nie jest w stanie oceniać rzeczywistości, czy samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Zgodnie z opiniowanym projektem wynagrodzenie kuratora reprezentującego będzie pokrywane w pierwszej kolejności z dochodów lub majątku osoby wspieranej, a jeżeli nie ma ona odpowiednich dochodów lub majątku,</p>	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>wynagrodzenie to będzie pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej.</p> <p>Powyższe wprowadza obowiązek finansowania wynagrodzenia kuratorów z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin), co będzie powodowało wzrost ich wydatków. Mając na uwadze założenia projektu ustawy, gdzie wskazano, że wynagrodzenie dla kuratora reprezentującego ma być pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasadna jest propozycja zmiany we wskazanym zakresie.</p> <p>Popieramy projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowanie decyzji, po uwzględnieniu w/w zmian.</p>	
62.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ¹⁴ kodeksu postępowania cywilnego	<p>O ile w pełni uzasadnione jest, aby kurator nie korzystał dla swoich interesów z pieniędzy osoby wspieranej, o tyle brak możliwości korzystania z rzeczy może okazać się problematyczny i w praktyce budzić nieścisłości.</p> <p>Tak sformułowany przepis może prowadzić do skrajnych wątpliwości czy kurator może skorzystać w domu osoby wspieranej z jej toalety dla własnych interesów, czy kurator może wypić kawę z wody zagrzanej w czajniku osoby wspieranej, czy kurator po drodze ze sklepu (robiąc zakupy dla osoby wspieranej) korzystając z jej samochodu może przy okazji załatwić swoją</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przepis na wzór obecnie obowiązującego art. 741 kc. Zastosowanie zatem znajdzie orzecznictwo i stanowisko wypracowane przez doktrynę. Jeśli kurator będzie załatwiał swoje prywatne sprawy w ramach wykonywania kurateli to nie powinien otrzymywać za te czynności wynagrodzenia. Analogiczna sytuacja jak przy pracowniku który w czasie pracy robi prywatne zakupy albo podczas pracy zdalnej czyta książkę zamiast świadczyć pracę. Projektodawca nie jest w stanie</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>prywatną sprawę, czy kurator, który przyjechał samochodem osoby wspieranej może podczas wizyty w urzędzie dotyczącej tej osoby załatwić również swoją sprawę?</p> <p>Pytania mogą wydawać się zabawne – niemniej w świetle różnych kuriozalnych sytuacji z jakimi mają do czynienia czasami pracownicy pomocy społecznej, nie należy wprowadzać przepisów, które takie kuriozalne sytuacje umożliwiają.</p>	<p>wyeliminować wszystkich nieprawidłowych zachowań, które mogą się wydarzyć podczas pełnienia funkcji kuratora. `</p>
63.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ¹⁶ § 1 kodeksu postępowania cywilnego	<p>Proponujemy dodanie zdania: Sąd może udzielać kuratorowi wskazówek i poleceń.</p> <p>Zwiększy to możliwości realnego nadzoru sądu nad czynnościami wykonanymi przez kuratora.</p>	Uwaga uwzględniona w inny sposób
64.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 605 ¹⁶ § 5 kodeksu postępowania cywilnego	<p>Skreślenie paragrafu.</p> <p>Paragraf zawiera się w naszej propozycji dotyczącej art. 605¹⁶ § 1.</p>	Uwaga uwzględniona w inny sposób
65.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Urząd		<p>W artykule 605²⁰ błędnie odwołano się do art. 605², winien być wskazany art. 605³.</p>	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Marszałkowski Województwa Wielkopolskie go			
65.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 33	<p>Wolność zrzeszania się</p> <p>Projektodawca utrzymuje analogiczne do obecnie obowiązujących w odniesieniu do osób ubezwłasnowolnionych ograniczenia dotyczące możliwości zrzeszania się przez osoby, którym ustanowiono kuratora reprezentującego lub umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (zob. art. 33 projektu). Jednocześnie z uzasadnienia projektu nie wynika celowość istnienia takich ograniczeń, szczególnie w kontekście możliwego do zdekodowania standardu z Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych²⁸. Ibidem. W tym zakresie nadal aktualny pozostaje postulat wprowadzenia odpowiednich zmian przepisów w celu przyznania osobom z niepełnosprawnością szerszych gwarancji prawa do stowarzyszania się (m.in. poprzez zmianę przepisu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach; Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) oraz prawa członkostwa w partiach politycznych.</p> <p>Rozważenia wymaga uzupełnienie nowelizowanego art. 3 ust. 2 w ustawie Prawo o stowarzyszeniach poprzez umożliwienie osobom, dla których został ustanowiony kurator reprezentujący albo umocowany pełnomocnik,</p>	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			przynależności do stowarzyszeń i korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego, podobnie jak w przypadku osób małoletnich w wieku od 16 do 18 lat.	
66.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 33 ust. 2 prawa o stowarzyszeniach	<p>Proponujemy skreślenie fragmentu: „którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych”.</p> <p>Ograniczenie zdolności do czynności prawnych wynika wprost z wieku osób małoletnich do 16 roku życia, nie ma więc bowiem potrzeby wskazywać, że są to osoby ograniczone w zdolności do czynności prawnych.</p>	Uwaga uwzględniona.
67.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 95 zm Prawo o notariacie	Sądy powinny mieć możliwość samodzielnego dokonywania wpisów do systemu teleinformatycznego będącego rejestrem pełnomocnictw.	Uwaga uwzględniona.
68.	Urząd Ochrony Danych Osobowych		Uznając za zasadne – w świetle wymogu niekaralności pełnomocnika rejestrowanego (oraz rejestrowanego pełnomocnika podstawionego) za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe – art. 10911 § 2 Kodeksu cywilnego ³ , dodawany przez art. 27 pkt 12 projektu – uprawnienie Krajowej Rady Notarialnej – jako administratora danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw – art. 95zm § 3 Prawa o notariacie ⁴ , dodawany przez art. 34 pkt 5 projektu – do pozyskiwania z Krajowego Rejestru Karnego	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Uwaga zdezaktualizowana z uwagi na zmiany wprowadzone w projekcie. Projektodawca zrezygnował z przesłanki niekaralności pełnomocnika rejestrowanego, a w konsekwencji z konieczności pozyskiwania informacji z KRK.</p>

Uwagi

do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>informacji o prawomocnych skazaniach pełnomocnika rejestrowanego (rejestrowanego pełnomocnika podstawionego) za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe – art. 6 ust. 1 pkt 10b ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym⁵, dodawany przez art. 39 projektu, w zw. z art. 95zs § 2 Prawa o notariacie, dodawanym przez art. 34 pkt 5 projektu – organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych nie może jednak zaakceptować konstrukcji pozyskiwania przez Krajową Radę Notarialną przedmiotowych danych zaproponowanej w powołanym wyżej przepisie. W myśl bowiem art. 95zs § 2 Prawa o notariacie, dodawanego przez art. 34 pkt 5 projektu, Krajowa Rada Notarialna otrzymuje z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego informacje o prawomocnych skazaniach za przestępstwa umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe w odniesieniu do osób zarejestrowanych w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnicy rejestrowani lub rejestrowani pełnomocnicy podstawieni: „W przypadku warunków technicznych umożliwiających przekazywanie informacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego [...]”. Tak więc projektowany przepis Prawa o notariacie dotyczący przetwarzania szczególnej kategorii danych osobowych – danych dotyczących wyroków skazujących – art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 – odwołuje się do bliżej niesprecyzowanych „warunków</p>	<p>W pozostałym zakresie uwaga uwzględniona.</p> <p>w art. 95zs § 4 wskazano KRN zamiast Prezesa KRN jako organ odpowiedzialny za czuwanie nad zgodnością danych w Rejestrze Pełnomocnictw. Ponadto wyjaśnić należy, że PREZES KRN nie dokonuje jednoosobowo wpisu, a jedynie poleca dokonanie takiego wpisu w określonych w przypadkach.</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>technicznych” oraz nieuregulowanego systemu teleinformatycznego mającego (prawdopodobnie) połączyć Krajowy Rejestr Karny z Rejestrem Pełnomocnictw, o którym mowa w dziale II rozdziale 3d Prawa o notariacie, dodawanym przez art. 34 pkt 5 projektu. Tym samym opiniowany przepis Prawa o notariacie nie tylko nie spełnia wymogów pozwalających na uznanie go za przesłankę dopuszczalności [w rozumieniu art. 9 ust. 2 lit. g) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679] odstąpienia od zakazu przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych, lecz również potencjalnie⁶, 6</p> <p><i>Brak w projekcie jakichkolwiek konkretnych unormowań odnoszących się do systemu teleinformatycznego sygnalizowanego w art. 95zs § 2 Prawa o notariacie, dodawanym przez art. 34 pkt 5 projektu, uniemożliwia poczynienie ustaleń w przedmiocie zasad, na jakich dane z Krajowego Rejestru Karnego mają być przekazywane do Rejestru Pełnomocnictw., narusza – przewidziany w art. 19 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym i preferowany przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych – wnioskowy tryb pozyskiwania danych osobowych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym. W świetle powyższych ustaleń – w opinii organu nadzorczego – zachodzi potrzeba usunięcia z projektu wadliwego art. 95zs § 2 Prawa o notariacie i całościowego unormowania zasad pozyskiwania przez Krajową Radę Notarialną z Krajowego</i></p>	
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>Rejestru Karnego informacji o prawomocnym skazaniu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe osoby zarejestrowanej w Rejestrze Pełnomocnictw jako pełnomocnik rejestrowany (rejestrowany pełnomocnik podstawiony). Uwzględniając, że projektodawca zdecydował, iż to Krajowa Rada Notarialna ma być administratorem danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw⁷, ⁷ <i>Vide rozważania na str. 1 – 2.</i>, wątpliwości organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych budzi art. 95zs § 5 Prawa o notariacie, dodawany przez art. 34 pkt 5 projektu. Obowiązek zapewnienia prawidłowości danych osobowych [art. 5 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679] – stosownie do dyspozycji art. 24 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 – ciąży bowiem na administratorze. Co za tym idzie to Krajowa Rada Notarialna, a nie Prezes Krajowej Rady Notarialnej, powinna zostać wskazana jako podmiot odpowiedzialny za zapewnienie zgodności danych zgromadzonych w Rejestrze Pełnomocnictw ze stanem faktycznym. Co więcej – wobec braku w Prawie o notariacie odpowiednika art. 34 § 1 zdanie pierwsze Prawa o notariacie⁸, ⁸ <i>Art. 34 § 1 zdanie pierwsze Prawa o notariacie stanowi: „Prezes rady izby notarialnej reprezentuje radę, kieruje jej pracami, przewodniczy na posiedzeniach i wykonuje uchwały rady”.</i> w odniesieniu do Prezesa</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			Krajowej Rady Notarialnej powstaje pytanie, czy może on samodzielnie, jednoosobowo decydować o dokonywaniu wpisu w Rejestrze Pełnomocnictw, co przewiduje art. 95zs § 3 Prawa o notariacie, dodawany przez art. 34 pkt 5 projektu.	
69.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 95 zt Prawo o notariacie	<p>Proponujemy skreślenie fragmentu: „w postaci papierowej”.</p> <p>Co do zasady, zgodnie z przepisami ustawy o doręczeniach elektronicznych komunikacja między podmiotem publicznym (sąd) a podmiotem niepublicznym zobowiązanym do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych (notariusz), powinna odbywać się w sposób elektroniczny, zatem wypis zarejestrowanego pełnomocnictwa powinien być wydawany dla sądu wyłącznie w wersji elektronicznej.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Uwaga uwzględniona w ten sposób, że usunięto z projektowanej regulacji sposób przekazywania wypisów, co pozwoli na przysyłanie tych dokumentów w dowolnej postaci.</p>
70.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 42a ust. 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty	<p>Czy aby na pewno koszty zaświadczeń i konsultacji powinien ponosić pełnomocnik rejestrowany?</p> <p>Wydanie zaświadczenia i konsultacja lekarska, są w interesie mocodawcy a nie pełnomocnika, zatem to mocodawca powinien ponieść ich koszty, tym bardziej, że koszty prywatnych konsultacji z dziedziny psychiatrii czy neurologii, przy obecnych stawkach rynkowych sięgają 500 zł za każdą.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Nie ma możliwości finansowania tych kosztów w ramach NFZ. O wydanie zaświadczenia będzie występował pełnomocnik rejestrowany bowiem mocodawca nie będzie wtedy w stanie kierować swoim postępowaniem. Wobec powyższego koszty zaświadczenia poniesie pełnomocnik rejestrowany. Ewentualne rozliczenia pomiędzy pełnomocnikiem a mocodawcą mogą następować na podstawie uregulowanego stosunku podstawowego, bądź w</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

				przypadku jego braku będą obowiązywały przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.
71.	Prokuratura Krajowa	Art. 36	<p>Przechodząc do regulacji szczegółowych projektu wskazać należy na zasadność ponownej weryfikacji projektowanych zmian w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390), dalej Prawo o prokuraturze.</p> <p>Ponowna analiza zmian w art. 51 § 2 kpk powinna się odnosić do kwestii ujednolicenia zastosowanej terminologii z przyjętą siatką pojęciową projektu ustawy. Zgodnie z projektowanym przepisem, jeżeli pokrzywdzonym jest osoba potrzebująca wsparcia, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, prawa jego wykonuje kurator reprezentujący, doradca tymczasowy, umocowany pełnomocnik rejestrowany, albo osoba, pod której stałą pieczę pokrzywdzony pozostaje. Zapis ten nie uwzględnia przyjętego w projekcie ustawy rozróżnienia na „osobę potrzebującą wsparcia”, którą jest osoba, dla której ma być ustanowiony kurator wspierający albo kurator reprezentujący (art. 3 pkt 6) oraz „osobę wspieraną”, dla której już ustanowiono kuratora reprezentującego albo która ma umocowanego pełnomocnika rejestrowanego (art. 3 pkt 7 ustawy o instrumentach). Tymczasem w</p>	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>projektowanym art. 51 § 2 kpk doszło do połączenia statusu obydwu grup osób poprzez wskazanie, że „osobą potrzebującą wsparcia” jest ta, dla której ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo umocowano pełnomocnika rejestrowanego, a więc zgodnie z terminologią projektu ustawy jest „osobą wspieraną”. Doprecyzowanie projektu tym zakresie będzie skutkować koniecznością uzupełnienia zapisu o kwestie wykonywania praw osób pokrzywdzonych w sytuacji, gdy są one faktycznie osobami potrzebującymi wsparcia (dla których kurator wspierający albo kurator reprezentujący ma być dopiero ustanowiony), a nie osobami wspieranymi, do których, mimo niewłaściwej terminologii, odnosi się obecny kształt art. 51 § 2 kpk.</p> <p>Kwestia braku konsekwentnego posługiwania się przyjętą w projekcie ustawy terminologią dotyczy również pojęcia pełnomocnika rejestrowanego, w odniesieniu do którego w art. 51 § 2 kpk użyto sformułowania „umocowany pełnomocnik rejestrowany” podczas gdy projekt ustawy posługuje się terminem pełnomocnika rejestrowanego, dla którego powstało umocowanie, o którym mowa w art. 109(10)§ 5 ustawy - Kodeks cywilny.</p> <p>Dodatkowo zauważyć należy, że sformułowanie projektowanego art. 51 § 2 kpk wskazuje, że jeżeli pokrzywdzonym jest osoba potrzebująca wsparcia, jej prawa może wykonywać osoba, pod której</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>pieczęć pozostaje tylko w sytuacji, gdy dla pokrzywdzonego ustanowiono kuratora reprezentującego lub doradcę tymczasowego albo powstało umocowanie dla pełnomocnika rejestrowanego. Odrębnym zagadnieniem jest, jaka była w tym zakresie wola projektodawcy i czy w sytuacji, gdy ustanowiono kuratora reprezentującego potrzeba korzystania z pomocy faktycznego opiekuna jest zasadna.</p> <p>W projektowanym art. 51 § 2b kpk odwołanie się do art. 23 ust. 3 projektu ustawy może w praktyce budzić wątpliwości interpretacyjne. Art. 23 co do zasady dotyczy czynności prawnych o charakterze majątkowym (np. pomiędzy kuratorem a osobą przez niego reprezentowaną). Zgodnie z § 3 w takich przypadkach sąd ustanawia kuratora „do dokonania tej czynności”. Na gruncie postępowania karnego może to rodzić kontrowersje, czy ustanowiony w tym trybie kurator będzie mógł podejmować wszystkie decyzje w toku postępowania karnego czy też ustanawiany będzie do konkretnych czynności. Wprawdzie art. 23 ust. 2 projektu ustawy wsparcia nakazuje stosować ust. 1 „odpowiednio w postępowaniu przed sądem lub innym organem państwowym”, ale pomimo tego ust. 3 przywołanego artykułu wspomina tylko o pojedynczej „czynności prawnej”. Tym samym niejasność art. 23 projektu ustawy przekłada się na wykładnię projektowanego art. 51 § 2 b kpk.</p> <p>Powyższe uwagi zachowują swoją aktualność</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			również w odniesieniu do brzmienia projektowanego art. 76 § 2 kpk.	
71.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 47 § 2 pkt 3 kodeksu wyborczego	<p>Proponujemy brzmienie: „dla, której ustanowiono kuratora reprezentującego”.</p> <p>Osoba wspierana, dla której ustanowiony został kurator repetujący nie powinna mieć czynnego prawa wyborczego.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie.</p> <p>Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych.</p> <p>W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.</p>
72.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu	Art. 18 § 1 pkt 3 kodeksu wyborczego	Proponujemy nie skreślanie artykułu, ze względu na zmianę dokonaną w uwadze powyżej.	Uwaga uwzględniona.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	Terytorialnego Związek Powiatów Polskich			
73.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich	Art. 18a § 1 pkt 8 i § 3 pkt 9 kodeksu wyborczego	Uwaga jak wyżej.	Uwaga uwzględniona.
74.	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 47	<p>Zmiany w Kodeksie wyborczym</p> <p>W art. 47 projektu proponuje się usunięcie art. 10 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego, Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 ze zm.; dalej też jako: KW). który stanowi, że nie ma prawa wybierania osoba ubezwłasnowolniona prawomocnym orzeczeniem sądu. Jednocześnie zmianie tej towarzyszyć ma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uchylenie art. 18 § 1 pkt 3 KW, 2. w art. 18a w § 1 pkt 8 KW skreślenie wyrazów „z powodów wskazanych w art. 10 § 2”, 3. w art. 18a § 3 pkt 9 skreślenie wyrazów „z powodów wskazanych w art. 10 § 2”, 4. uchylenie art. 21 KW. <p>Zmiany powołane powyżej w pkt 1–3 odnoszą się do art. 10 § 2 KW, który normuje wszystkie przyczyny wyłączenia prawa wybierania, tj.</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi.</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie.</p> <p>Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych.</p> <p>W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>dotyczy on także pozbawienia praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu (pkt 1) oraz pozbawienia praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu (pkt 2). Podobnie uchylany art. 21 KW dotyczy mechanizmu wprowadzenia do Centralnego Rejestru Wyborców informacji o pozbawieniu prawa wybierania także innych osób niż osoby ubezwłasnowolnione.</p> <p>W uzasadnieniu projektu ustawy nie przedstawiono argumentów za działaniami takimi jak nieujmowanie w Centralnym Rejestrze Wyborców informacji o osobach niemających prawa wybierania z powodów wskazanych w art. 10 § 2 pkt 1 i 2 KW. Podobnie brak uzasadnienia całkowitej likwidacji mechanizmu z art. 21 KW, w zakresie w jakim dotyczy on pozbawienia praw publicznych przez sąd karny oraz pozbawienia praw wyborczych przez Trybunału Stanu.</p>	<p>tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.</p>
75.	Prokuratura Krajowa		<p>Analiza projektu wykazała ponadto, że projektodawca nie odniósł się w uzasadnieniu projektu do kwestii relacji projektowanych rozwiązań do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP. Konsekwencją braku odniesienia w uzasadnieniu projektu do jego wpływu na regulację konstytucyjną powoduje - na poziomie projektowanych regulacji szczegółowych - wątpliwość, co do relacji zmian w ustawie - Kodeks wyborczy do art. 62 ust. 2 Konstytucji RP.</p> <p>Zmiany w art. 45 projektu uchylają art. 10 § 2 pkt 3 ustawy - Kodeks wyborczy, pozbawiający osób</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z art. 235 Konstytucji: Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej. Projektodawca nie posiada legitymacji w tym zakresie. Nie może zatem prowadzić równoległych prac nad nowelizacją art. 62 ust. 2 Konstytucji. Art. 62 ust. 2 Konstytucji nie powinien być rozumiany jako przepis nakazujący</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>ubezwłasnowolnionych prawa do głosowania, nie wprowadzając w to miejsce ograniczeń w zakresie prawa głosowania osób, dla których wyznaczono kuratora reprezentującego albo umocowanego pełnomocnika rejestrowanego. Jednocześnie art. 65 ust. 1 projektu wskazuje, że ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o ubezwłasnowolnieniu w rozumieniu uchylanego art. 13 i art. 16 w brzmieniu dotychczasowym ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, należy przez to rozumieć korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Zastosowanie wskazanej regulacji interpretacyjnej dla pojęcia ubezwłasnowolnienia w odniesieniu do art. 62 ust. 2 Konstytucji oznaczałoby, że negatywną przesłanką czynnego prawa wyborczego stanie się w zastępstwie dotychczasowego ubezwłasnowolnienia korzystanie z instrumentów wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego, co z kolei będzie stało w sprzeczności z art. 10 ustawy - Kodeks wyborczy oraz - jak się wydaje - intencją projektodawcy. Zakres wątpliwości dotyczący zmian w ustawie - Kodeks wyborczy należy uzupełnić o projektowany art. 47 pkt 2 projektu, uchylający art. 18 § 1 pkt 3 ustawy -Kodeks wyborczy, pomijający fakt odwoływania się do uchylanej jednostki redakcyjnej w dalszej części ustawy, m. in. art. 18</p>	<p>ustawodawcy zwykłego utrzymywanie instytucji ubezwłasnowolnienia w rozumieniu cywilistycznym, zastanym w czasie uchwalania Konstytucji. Por. M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak, Instytucja ubezwłasnowolnienia w perspektywie unormowań Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, GSP 2018, nr 2, s. 151–168.</p> <p>Więcej argumentów przemawia na rzecz tezy, że art. 62 ust. 2 Konstytucji wyłącznie umożliwia ustawodawcy zwykłego utrzymanie omawianej instytucji, jednak nie formułuje w tym zakresie obowiązku, który zakazywałby zastąpienia ubezwłasnowolnienia rozwiązaniem prawnym o innej nazwie i treści.</p> <p>Podobne stanowisko do stanowiska projektodawcy zawarł RPO w uwagach do projektu ustawy.</p> <p>Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie.</p> <p>Aktualnie projekt ustawy przewiduje zmiany, które nakładają na sąd orzekający o ustanowieniu kuratora reprezentującego obowiązek odrębnego określenia jego skutków w sferze praw wyborczych osoby</p>
--	--	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>a § 1. Nieczytelnym pozostaje również, po zapoznaniu się z uzasadnieniem projektu, uchylenie w całości art. 18 § 1 pkt 3 oraz art. 21 - ustawy Kodeks wyborczy, które odnoszą się do trzech kategorii osób niemających prawa wybierania - obok osób ubezwłasnowolnionych także osób pozbawionych praw publicznych oraz pozbawionych praw wyborczych.</p>	<p>wspieranej. Przyjęte rozwiązanie pozwala na indywidualną ocenę zdolności intelektualnej (umysłowej) w zakresie korzystania z praw wyborczych osoby wspieranej i zapobiega arbitralnemu pozbawianiu praw wyborczych całej grupy osób wspieranych.</p> <p>W związku z przyjętymi rozwiązaniami w ustawie – Kodeks wyborczy wprowadzono zmianę, zgodnie z którą tylko osoba pozbawiona praw wyborczych w prawomocnym orzeczeniu sądu w przedmiocie ustanowienia kuratora nie będzie mogła korzystać z czynnego lub biernego prawa wyborczego.</p>
75.	Prokuratura Krajowa		<p>Odnosząc się do zmian w Prawie o prokuraturze, wskazać należy, że projektowane zmiany w jej art. 75 i art. 176 § 1 wymagają redakcji w zakresie, w jakim czynią nieczytelnym założenie, jakie winno leżeć u ich podstaw, w postaci ograniczenia możliwości ubiegania się o powołanie na stanowisko prokuratora czy też zatrudnienia na stanowisku asystenta prokuratora osoby potrzebującej wsparcia w zakresie, w jakim nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem. Zastosowanie potrójnej negacji utrudnia bowiem ustalenie wartości normatywnej przepisu. Jako</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>niekompletne uznać należy przewidziane projektem ograniczenie możliwości ubiegania się o powołanie na stanowisko prokuratora oraz zatrudnienia na stanowisku asystenta jedynie do osób korzystających z instytucji wsparcia kuratora reprezentującego. Korzystanie z jakiegokolwiek instrumentu wspieranego podejmowania decyzji powinno stanowić negatywną przesłankę do ubiegania się o powołanie na stanowisko prokuratora oraz konsekwentnie w przypadku wystąpienia do sądu o ustanowienie kuratora reprezentującego czy też kuratora wpierającego stanowić podstawę do zawieszenia prokuratora w czynnościach (zmiana art. 151 § 1 Prawa o prokuraturze).</p> <p>Wynikająca z analizy zmiana projektowanego art. 176 § 1 powinna zostać powielona przy redakcji przepisów projektu odnoszących się do pozostałych zawodów prawniczych oraz zawodów zaufania publicznego.</p>	
75.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	propozycja zmiany w art. 54 ust. 2 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej	Proponujemy zmianę w zakresie przesłanek umożliwiających zajmowanie stanowiska radcy PGRP z uwagi na projektowane regulacje, w szczególności dotyczące wyeliminowania pojęcia ograniczenia zdolności do czynności prawnych z przyczyn innych niż wiek. Zmiana powinna być analogiczna do zmian wprowadzanych w odniesieniu do innych zawodów prawniczych.	Uwaga uwzględniona
76.	Sąd Najwyższy	Art. 63	Proponowany przepis jest błędny, gdyż nakazuje SN każdorazowo oddalić skargę kasacyjną gdy	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>orzeczenie odpowiada nowym przepisom materialnoprawnym. Nie uwzględnia zaś konieczności uchylecia orzeczenia z innych przyczyn jak np. nieważność postępowania. Wydaje się zatem, że konieczne jest nałożenie na SN obowiązku badania z urzędu zgodności orzeczenia z nowymi przepisami, ale nie zamykania mu możliwości uchylecia postanowienia z innych przyczyn. Ponadto proponowany przepis nie uwzględnia etapu postępowania w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Proponowane brzmienie ma charakter uniwersalny.</p> <p>Propozycja brzmienia przepisu</p> <p>Art. 63. Sąd Najwyższy rozpoznając skargę kasacyjną wniesioną od prawomocnego postanowienia w przedmiocie ubezwłasnowolnienia wydanego przed dniem wejścia w życie ustawy bada z urzędu, czy zaskarżone postanowienie odpowiada przepisom niniejszej ustawy. W razie uwzględnienia skargi uchyla zaskarżone postanowienie oraz postanowienie sądu pierwszej instancji i sprawę przekazuje do rozpoznania sądowi właściwemu według niniejszej ustawy. Sąd ten rozpoznaje sprawę według przepisów niniejszej ustawy.</p>	
77.	Komisja Wspólna Rządu i	Art. 65	<p>Rozumiemy przyjęcie pewnego ułatwienia zwalniającego autorów projektu z analizy obowiązujących przepisów prawa pod kątem</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi Przepis art. 65 ma na celu</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

	<p>Samorządu Terytorialnego Związek Powiatów Polskich</p>		<p>dostosowania do nowej ustawy i nowego nazewnictwa, niemniej jednak z punktu widzenia adresatów norm prawnych nie jest najszcześniejsza konstrukcja. Zmiany powinny być dokonane w kilkudziesięciu ustawach.</p> <p>Proponujemy aby wszędzie tam, gdzie jest możliwe zidentyfikowanie przepisów rangi ustawowej, w których prawodawca posługuje się pojęciem ubezwłasnowolnienia aby na obecnym etapie prac legislacyjnych wprowadzić stosowne korekty.</p> <p>Ponadto powinien zostać wprowadzony przepis zobowiązujący poszczególnych ministrów do aktualizacji rozporządzeń wykonawczych, w których używa się dotychczasowego nazewnictwa.</p> <p>Na pewno należy dokonać zmian m.in. w następujących ustawach, w których mowa o ubezwłasnowolnieniu, a które projektodawca pominął:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawa o pomocy społecznej, - ustawy o pracownikach sądów i prokuratury, - ustawa o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, - ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, - ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, - ustawa o zawodzie lekarza i lekarza dentysty 	<p>wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie.</p>
--	---	--	--	---

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>(ustawa jest co prawda zmieniana ale tylko częściowo)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, - ustawa o podstawowej opiece zdrowotnej, - Kodeks pracy, - ustawa o repatriacji, - ustawa o zawodzie felczera, - ustawa o dowodach osobistych, -ustawa o Krajowej Sieci Onkologicznej, - ustawa o leczeniu niepłodności, - ustawa o cudzoziemcach, - ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, - ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, - Ordynacja wyborcza, - ustawa o obrocie instrumentami finansowymi, - ustawa o drogach publicznych. 	
78.	Prokuratura Krajowa		<p>Rozwiązaniem budzącym wątpliwości jest zastosowanie w art. 65 ust. 4 projektu zbiorczego zastąpienia dotychczasowej terminologii występującej w aktach prawnych nazewnictwem instytucji wprowadzanych przez projekt. Zgodnie ze wskazanym artykułem projektu ilekroć w obowiązujących przepisach prawa jest mowa o przedstawicielu ustawowym osoby pełnoletniej albo opiekunie prawnym osoby pełnoletniej, należy przez to rozumieć kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego. Nie wydaje się jednak, aby tego rodzaju zastąpienie mogło być stosowane wprost,</p>	<p>Wyjaśnienie do uwagi Na skutek zgłoszonych uwag projekt uległ zmianie. W związku z tym uległo zmianie także uzasadnienie oraz OSR.</p> <p>Przepis art. 65 ma na celu wyeliminowanie ryzyka potencjalnych sytuacji, w których pomimo zniesienia instytucji ubezwłasnowolnienia, jakkolwiek akt prawny nadal posługuje się tym pojęciem. Celem projektodawcy jest jednak wyczerpujące uregulowanie</p>

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>albowiem pełnomocnik rejestrowy do czasu uzyskania umocowania nie może podejmować żadnych działań na rzecz mocodawcy i do tego czasu nie może korzystać z uprawnień, jakie ustawy szczególne przyznały przedstawicielom ustawowym osoby pełnoletniej albo ich opiekunom prawnym, albowiem stałoby to w sprzeczności z art. 27 pkt 12 projektu.</p> <p>Należy zauważyć, że proponowane w projekcie ustawy zmiany w sposób bardzo głęboki ingerują w polski system prawny. Wiele regulacji prawnych odwołuje się do pojęcia pełnej zdolności do czynności prawnych, a jednym z podstawowych założeń projektu ustawy jest, że jedynie małoletni poniżej 18 roku życia nie mają pełnej zdolności do czynności prawnych. Wydaje się jednak, że zaproponowany przepis art. 65 ust. 3 projektu, mający na celu uwzględnienie sposobu interpretacji występującego w wielu ustawach pojęcia pełnej zdolności do czynności prawnych, który należy rozumieć jako pełnoletność oraz brak korzystania z instrumentów wsparcia w formie kuratora reprezentującego albo pełnomocnika rejestrowanego za niewystarczający. Pomijając zagadnienia wynikające z regulacji rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), wątpliwości budzi określenie „brak korzystania” z instrumentów wsparcia w formie pełnomocnika rejestrowanego. Takie sformułowanie rodzi</p>	<p>wszystkich aktów prawnych posługujących się omawianym pojęciem tak, by przepis art. 65 nie musiał znaleźć zastosowania w praktyce, ma stanowić jedynie zabezpieczenie.</p> <p>Zgodnie z art. 3 pkt 5 projektu ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o pełnomocniku rejestrowanym – rozumie się przez to osobę, dla której powstało umocowanie, o którym mowa w art. 109¹⁰ § 5 ustawy – Kodeks cywilny. W związku z powyższym projektowany art. 65 dotyczy pełnomocnika rejestrowanego, którego umocowanie powstało.</p>
--	--	--	--	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>pytanie, czy formą korzystania będzie udzielenie pełnomocnictwa poprzez złożenie oświadczenie mocodawcy w formie aktu notarialnego, podlegającego wpisowi w Rejestrze Pełnomocnictw, czy też pełną zdolność do czynności prawnych projektodawca zagwarantował osobom do momentu powstania umocowania pełnomocnika rejestrowanego, co następuje z chwilą wpisu przez notariusza protokołu poświadczenia pełnomocnictwa, a co wydaje się być zgodne z duchem projektu, ale nieznanym jasnego odzwierciedlenia w projektowanym art. 65 ust. 3.</p> <p>Projektowana regulacja budzi niepewność, czy tego rodzaju zapis będzie wystarczającym odpowiednikiem dotychczasowych regulacji ustawowych ograniczających dostęp do niektórych praw, w szczególności zajmowania określonych stanowisk oraz pełnienia funkcji, na co wskazywano powyżej. Wątpliwości wzmacniają projektowane zmiany w niektórych ustawach, które zastępując wymóg korzystania z pełni praw cywilnych wprowadzają wyłącznie nakaz niekorzystania z instrumentu wspieranego podejmowania decyzji w formie kuratora reprezentującego i niezachodzenia przesłanki ustanowienia dla niego kuratora reprezentującego, którego nie wyznaczono wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 16 § 5 zdanie drugie ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny art. 30, 31, 38, 41, 42.</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

78.	Urząd Ochrony Danych Osobowych	Uwagi redakcyjne	Niezależnie od powyższych uwag merytorycznych zauważyć należy, że – 1. W art. 27 pkt 6 lit. b projektu nowelizującym art. 18 Kodeksu cywilnego przewidziano dodanie w tym przepisie Kodeksu cywilnego § 21, podczas gdy art. 18 Kodeksu cywilnego zawiera jedynie trzy paragrafy; 2. Art. 6058 § 1 zdanie drugie Kodeksu postępowania cywilnego ⁹ , dodawany przez art. 29 pkt 8 lit. b projektu, odsyła do art. 6054 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, dodawanego przez art. 29 pkt 8 lit. b projektu, w sytuacji gdy wysłuchanie, o którym mowa w tym przepisie, zostało uregulowane w art. 6055 Kodeksu postępowania cywilnego, dodawanym przez art. 29 pkt 8 lit. b projektu.	Uwagi uwzględnione
79.	Sąd Najwyższy	Uwaga do uzasadnienia projektu Dział 4 art. 28 - zmiany w ustawie z 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy	W pkt. 4 Uzasadnienia projektu ustawy wskazano, iż zmiany w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym mają „ <i>charakter wynikowy wobec reformy znoszącej instytucję ubezwłasnowolnienia</i> ”. Zmieniono więc przepisy odnoszące się wprost do tej instytucji. Aktualnie, gdy nastąpiło orzeczenie ubezwłasnowolnienia (zarówno całkowitego jak i częściowego) rodzic traci z mocy prawa władzę rodzicielską nad posiadanymi dziećmi i nie może jej nabyć nad dziećmi urodzonymi przed uchyceniem ubezwłasnowolnienia. Zgodnie z art. 96 § 2 k.r.o. rodzic nie mający pełnej zdolności do czynności prawnych (w tym rodzic częściowo ubezwłasnowolniony) jedynie uczestniczy w sprawowaniu bieżącej pieczy nad osobą dziecka, dla którego jest ustanowiona opieka, i w	Uwaga uwzględniona Uzupełniono uzasadnienie.

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			<p>wychowaniu dziecka, chyba że sąd opiekuńczy ze względu na dobro dziecka postanowi inaczej. W takich stanach faktycznych, po uchwaleniu projektowanej ustawy w jej brzmieniu zawartym w opiniowanym projekcie UD80, pełnoletni rodzic, także korzystający z pomocy kuratora wspierającego, ale niekorzystający z pomocy pełnomocnika rejestrowanego ani kuratora reprezentującego nadal wykonywałby władzę rodzicielską a nie jedynie współuczestniczył w sprawowaniu bezpośredniej pieczy i wychowaniu dziecka. Ingerencje w wykonywanie władzy rodzicielskiej odbywałoby się na dotychczasowych zasadach (np. na podstawie art. 109 k.r.o.). Z uzasadnienia nie wynika, czy - gdy nie powstało umocowanie pełnomocnika rejestrowanego, ani nie nastąpiło ustanowienie kuratora reprezentującego dla niepełnosprawnego intelektualnie rodzica - rozważano wpływ niepełnosprawności intelektualnej rodzica małoletniego dziecka, na wykonywanie obowiązków i uprawnień wynikających z władzy rodzicielskiej. Takie rozważenie jest konieczne zważywszy na wysokie prawdopodobieństwo zagrożenia dobra dziecka pochodzącego od rodzica z niepełnosprawnością intelektualną, potrzebującego wsparcia w realizacji funkcji rodzicielskich, któremu przysługiwałaby, gdyby uchwalono projektowaną ustawę, pełna zdolność do czynności prawnych, a więc i władza rodzicielska. Rozważenia wymagają odpowiednie rozwiązania ustawowe uwzględniające takie stany</p>	
--	--	--	---	--

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

			faktyczne. O ile autorzy projektu oceniliby inaczej (przykładowo przyjmując, że wystarczająca jest ochrona dobra dziecka przykładowo na podstawie aktualnego brzmienia art. 100 k.r.o. i art. 109 k.r.o. powinno to zostać co najmniej zasygnalizowane w uzasadnieniu projektu.	
80.	Prokuratura Krajowa	Skutki zmiany właściwości sądów	Opiniując projekt należy także zwrócić uwagę na skutki zmiany właściwości sądów, z dotychczasowej właściwości sądu okręgowego na sądy rejonowe, jak również połączenie w jednym postępowaniu prowadzonego dotychczas odrębnie postępowania dotyczącego orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu z aktualnie odrębnym postępowaniem, prowadzonym przez sąd opiekuńczy, o ustanowienie opiekuna lub kuratora. Mając na uwadze dotychczasowy zakres działań sądów opiekuńczych, nałożenie kolejnych obowiązków wynikających z orzekania o ustanowieniu kuratora reprezentującego lub kuratora wpierającego, przy jednoczesnym, choć zasadnym pozostawieniu obowiązków zakresie wysłuchania osoby, której wniosek dotyczy, wiązać się może ze zwiększeniem ilości czynności wykonywanych przez sąd poza siedzibą sądu, a tym samym na zmniejszenie ilości spraw, które sądy będą w stanie rozpoznawać. Okoliczność ta winna zostać uwzględniona przy założeniach OSR projektu, aby zmiana nie wpłynęła na wydłużenie czasu rozpoznawania spraw.	Wyjaśnienie do uwagi Zgodnie z OSR projekt przewiduje dodatkowe etaty sędziowskie, asystenckie i pracownicze po wejściu w życie proponowanych rozwiązań. Projektodawca nie jest w stanie jednoznacznie przewidzieć jaka ilość etatów będzie konieczna do zapewnienia płynności pracy. Etaty będą przyznawane również następnie w przypadku uzyskania informacji o występujących zaległościach w konkretnym sądzie.
80.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 4, tabela	Należy zmienić dane przytoczone w OSR, uwzględniając wyniki przeliczenia danych po	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

		„Małżeństwa w latach 2016-2022”, komórka „małżeństwa istniejące (w tys.)” w 2021 roku: 8 658,4	Narodowym Spisie Ludności i Mieszkań 2021. Propozycja brzmienia przepisu Komórka „małżeństwa istniejące (w tys.)” w 2021 roku: 8 797,9	
81.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 4, tabela „Małżeństwa w latach 2016-2022”, komórka „małżeństwa istniejące (w tys.)” w 2022 roku: 8 582,9	Jw. Propozycja brzmienia przepisu Komórka „małżeństwa istniejące (w tys.)” w 2022 roku: 8 722,4	Uwaga uwzględniona
82.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 4: W końcu 2022 r. w Polsce istniało 8583 tys. małżeństw, czyli o ponad 100 tys. mniej niż rok wcześniej.	Jw. Propozycja brzmienia przepisu W końcu 2022 r. w Polsce istniało 8722 tys. małżeństw, czyli o ponad 75 tys. mniej niż rok wcześniej.	Uwaga uwzględniona
83.	Główny Urząd Statystyczny	Uzasadnienie do projektu ustawy, str. 10: „Jak wynika z kolei raportu GUS Sytuacja osób starszych w Polsce w 2020 r., wskaźnik Obciążenia demograficznego	Należy zmienić dane przytoczone w uzasadnieniu, uwzględniając wyniki przeliczenia danych po Narodowym Spisie Ludności i Mieszkań 2021 oraz dane zawarte w publikacji: „Sytuacja osób starszych w Polsce w 2023 roku”. Propozycja brzmienia przepisu	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

		osobami starszymi wzrósł do poziomu 28,2 (z 27,2 w roku 2019). Na koniec 2020 r. liczba osób w wieku 60 lat i więcej wyniosła 9,8 mln i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 1,0%.”	Jak wynika z kolei z raportu GUS Sytuacja osób starszych w Polsce w 2020 r., wskaźnik Obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł do poziomu 28,1 (z 27,2 w roku 2019). Na koniec 2020 r. liczba osób w wieku 60 lat i więcej wyniosła 9,7 mln i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 0,8%.	
84.	Główny Urząd Statystyczny	Uzasadnienie do projektu ustawy, str. 10: „Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030 wzrośnie do poziomu 10,8 mln, a w 2050 r. wyniesie 13,7 mln.”	Przytoczone dane pochodzą z publikacji: „Prognoza ludności na lata 2014-2050” z 2014 r. Powinny zostać przytoczone bardziej aktualne dane z publikacji: „Prognoza ludności na lata 2023-2060” z 2023 r. (dane z tej publikacji zostały przytoczone w OSR projektu ustawy). Propozycja brzmienia przepisu Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030 wzrośnie do poziomu 10,3 mln, a w 2060 r. wyniesie 11,9 mln.	Uwaga uwzględniona
85.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 5: „Ustanawiając kuratora sąd to, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub samodzielnie	Należy usunąć słowo „to” oraz dodać w jego miejsce słowo „określa”, by zdanie było bardziej poprawne pod względem językowym. Propozycja brzmienia przepisu Ustanawiając kuratora sąd określa, w jakim zakresie osoba potrzebująca wsparcia jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistość lub	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)

		kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie.”	samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jej sytuację osobistą i majątkową oraz rodzaj spraw, przy prowadzeniu których wymagane jest wsparcie.	
86.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 5: „W zakresie kuratora reprezentującego, jako dalej idącej formy wsparcia, sąd przy jego ustanowieniu sąd określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane: (...)”	Należy usunąć drugie słowo „sąd” w zdaniu, by zdanie było bardziej poprawne pod względem językowym. Propozycja brzmienia przepisu W zakresie kuratora reprezentującego, jako dalej idącej formy wsparcia, sąd przy jego ustanowieniu określa postanowieniem zakres i rodzaj spraw, które mogą być dokonywane: (...)	Uwaga uwzględniona
87.	Główny Urząd Statystyczny	OSR do projektu ustawy, str. 5: „Kurator reprezentujący będzie ustanawiany dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia, w zakresie w jakim nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jeżeli jest to konieczne dla	Należy dodać słowo „ona”, by precyzyjniej określić, kto „nie jest w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem (...)” Propozycja brzmienia przepisu Kurator reprezentujący będzie ustanawiany dla osoby pełnoletniej potrzebującej wsparcia, w zakresie w jakim nie jest ona w stanie postrzegać i oceniać rzeczywistości lub samodzielnie kierować swoim postępowaniem, jeżeli jest to konieczne dla ochrony jej praw lub	Uwaga uwzględniona

Uwagi
do projektu ustawy (z dnia 9.12.2024 r.) o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji (nr UD80 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych
Rady Ministrów)

		ochrony jej praw lub interesów.”	interesów.	
--	--	-------------------------------------	------------	--